

ŠALČININKAI ŠIANDIENĄ

Šalčininkų miestelio prestižas pašoko, Bolševikinės „aukščiausios tarybos“ prezidentas savo įsaku šalčininkus pavertė rajono centru. Pirmiau toks buvo Eišiškės.

Eišiškių rajonas tapo pavadinimas Šalčininkų rajonu. Toks administracinis patvarkymas patikslino administracinę okupuotos Lietuvos žemėlapi. Eišiškių rajonas panaikintas, tegyvuoja Šalčininkų rajonas!

Rajonas yra sovietinis atakmuo laisvos Lietuvos apskrityje. „Apskritis“ žodis lietuviškas, gi „rajonas“ jau skamba „daugnacionalinės tėvynės“ tradicija. Dabar nebėra lietuviškos terminologijos administracinėse padalose, tik sovietinė, tik „daugnacionalinė“.

Šalčininkus rajono centru parinko neva dėlto, kad miestelis yra tik už 42 kilometrų nuo Vilniaus. Šalčininkai taipogi yra naujo rajono geografiniam viduryje, o Eišiškės buvo jau kiek į šoną.

-- Kaip bus su Eišiškėmis? -- paklausė smalsus „Kamajūnų Tiesos“ (nr. 25) korespondentas Vaclovas Armužas. -- Mažesni rajono miesteliai užgesa. Miesteliai lieka apleisti. Taip yra su Rietava, Užvenčiu, Jieznu.

Mat, šie laisvos Lietuvos laikais progresyvūs, judrūs, gausūs miesteliai dėl griediškos sovietinės „rajonų“ sistemos liko lyg „už borto išmesti“, skurdūs, tamsūs ir nualinti.

Vykdomojo komiteto pirmininko pavaduotojas Česlovas Visockis sutiko:

-- Siatybu tempai sumažės, tačiau, manau, gražiam miestui vaizdai nepakenks.

Č. Visockis, aišku, turėjo galvoje blokinę sovietinę statybą, žalojančią lietuvišką gamtovaizdą, nesuderintą su aplinkos terena.

Korespondentas tęsė savo klausimus:

-- Girdėjau nusiskundimų, jog Šalčininkuose nėra kur praleisti laisvalaikį.

Atsakė Visockis:

-- Nusiskundimai, kol kas, pagrįsti. Rajono centras neturi kultūros namų. Kino teatro ir to nėra. Filmus demonstruojame mokykloje. Greitai duris atvers restoranai. Vasarą miesto centre įrengsime šokių aikštelę.

Lietuviui išieivui, aišku, nežinoma, kad „kultūros namai“ yra sovietinis atakmuo „bažnyčiai“ ar „kopyčiai“, nes skelbimas Lenino mokymų pasidarys religija. Dėl to visur toks isteriškas rūpestis, kad tik būtų, kad tik veikty, „kultūros namai“. Tai režiminės, sovietinės „viešos“ maldnamiai.

Greta jų „maldnamių“, neatskiriamu palydovu sustoja „Bažnyčios maldnamiai“. Tai „vodka išnešimui“ arba išgėrimo patalpos. Tai smulkės ir restoranai. Tad Česlovas Visockis vienu žvilniu patenkino smalsų korespondentą: „greitai duris atvers restoranai“. O norintieji pašokti, galės, vasaros sulaukę, šokti miestelio aikštėje!

(rd)

Kovo 11 d. Detrote Lietuvių Namuose įvyko Kaziuko mugė. Nuotraukoje vyr. skaučių kavinėje Undinės skautės pasirodusios svečiams patarnauti. Prie stalo iš kairės: Loreta Geldytė, Loreta Petersonaitė ir Marytė Alkevičiūtė. Dešinėje pirmosios viešnios: Petersonienė ir Arlauskienė.

K. Sragausko nuotrauka

VĖL VIETNAMAS

Grįžta į pirmuosius laikraščių puslapius

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

į pietinį Vietnamą, tuo pažeisdamai paliaubų susitarimo raidę ir dvasią.

Kodėl? Ieškant atsakymo į tą klausimą prašosi iš pirmo žvilgsnio neįtikėtina prielaida, kad Hanojui įsigalėti Pietuose reikalinga... Washingtono talka. Toji prielaida lengvai paaiškina Hanojaus pastovų norą susitariti su amerikiečiais, bet ne su Saigono vyriausybe. Dėlto, kad amerikiečiams Vietnamas yra tolimas pasaulio užkampis, kuriame žaisti jiems pabodo iki gyvo kaulo. O jei taip, jie gali daugiau nusileisti negu tie, kurių likimas yra tiesiogiai paliestas. Juk jei McGovern būtų laimėjęs prezidentinius rinkimus, amerikiečiai pasitenkintų be laisvųjų atgavimu, išduodami savo sąjungininką pietinį Vietnamą. Nixono formulė, anot Stewart Alsop, leido atgauti belaisvius be išdavimo, bent tiesioginio -- pridėtumėm.

Kokia yra nūdien būklė Vietnam? New York Times Tom Wicker kapituliacijos Vietname šalininkas dabar rašo, kas turėjo būti aišku jau anksčiau. Komunistai Pietų Vietname esą, nors ir gerai organizuoti bet tik mažuma, kuri negalinti tikėtis laimėti politinėje kovoje su Thieu režimu. Akis Wickeriui atidarė Harvardo prof. Samuel Popkin, kuris studijavo Vietnamo kaimo gyvenimą ir nuotaikas. Be karo veiksmų jie gali tikėtis tik labai lėtai įgauti didesnę rolę Pietų Vietnamo politiniame gyvenime. Taip Amerikos liberalų koliojamas prezidentas Thieu pasirodęs esąs labai gabus politikas ir nors asmeniškai nepopuliarus, tačiau daugumai daugiau priimtinas už komunistinį režimą. Popkinas yra įsitikinęs, kad šiandien

Thieu turi daug stipresnes pozicijas negu 1968 metų Tet ofenzyvoms metu, kuri pasiekė laimėjimo Amerikoje, bet ne Vietname.

Tokioje būklėje šiandien Hanojui skubiai reikalingas įrodymas, kad amerikiečiai traukiasi galutinai ir niekados negrįš. Už tat jie viešai pradėjo siųsti savo kariuomenę į pietus tuo norėdami pasakyti vietnamiečiams: žiūrėkite mes laisvame susitarime, o jie toliau traukiasi.

Nixonas, žinoma, negali ir nenori su tuo sutikti. Jis pažadėjo reaguoti, nurodydamas, kad praeitis moko, jog jis nebija griežtų ir nepopuliarių žygių. Kaip galima buvo tikėtis, jo paties krašte tuojau pasirodė aiškinimų, kad prezidento grasinimus nereikia priimti rimtai. New York Times James Reston nurodo,

kad Tonkino įlankos rezoliucija, kuri atstojo karo paskelbimą šiauriniam Vietnamui, buvo kongreso atšaukta 1970 m. gruodžio mėn ir tas atšaukimas buvopaties prezidento 1971 m. sausio 12 d. pasirašytas. Po to karo veiksmams Vietname buvo vedami tik prezidento, kaip Vyriausio Kariuomenės Vado, autoritetu, kuris galėjo juos pateisinti kaip priemonę JAV kariuomenės Vietname saugumo patikrinimui. Bet kaip JAV kariuomenė bus atitraukta, prezidentas tuo jau negalės teisintis.

Panašiai galvoja ir prezidento politikos Vietnamo šalininkas Newsweek Stewart Alsop, teigdamas, kad prezidentas tapo savo gražbylostės vergu (A prisoner of Rhetoric). Prezidentas, girdamas pasiekęs taikos „su garbe“ dabar turi reaguoti ir kas bus, jei Hanojus neišsigąs ir toliau laužys paliaubų susitarimą? Vėl bombarduoti šiaurinį Vietnamą ir di-

Mintys Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos Seimui artėjant

ANTANAS JUODVALKIS

Amerikos Lietuvių Tautinė Sąjunga, kaip tokia, įkurta 1949 m. gegužės 22 d. reorganizaciniame seime. Šiame seime apsiungę jau anksčiau veikusios tautinės ideologijos organizacijos: Amerikos Lietuvių Misią, Amerikos Lietuvių Tautininkų Centras ir Lietuvai Vaduoti Sąjunga. Naujai apsiungusios Sąjungos pirmininku buvo išrinktas žinomas lietuvių veikėjas Antanas Ols.

Į apsiungusią Sąjungą, be vietinių tautinės minties veikėjų, gausiaipradėjo stoti naujieji ateiviai, įnešdami naujų idėjų ir pagyvindami jos veiklą.

POLITINĖ VEIKLA

A. L. Tautinė Sąjunga nieko bendro neturi su Lietuvoje veikusia Tautininkų Sąjunga. Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos įstatai yra pritaikyti vietos sąlygoms ir daugiau dėmesio kreipia į lietuviybės išlaikymą bei kultūrinę veiklą. Politinė sąjungos veikla daugiausiai ribojasi aktyvia talka Amerikos Lietuvių Tarybai. Yra Sąjungos narių aktyviai įsijungusių į šio krašto politinę veiklą ir turi galimybę iškelti ir mūsų pavergtos tėvynės reikalus.

Tautinė Sąjunga be kompromisų stovi už nepriklausomos Lietuvos atstatymą ir remia tas organizacijas, kurios veda neatlaidžią kovą su Lietuvos okupantu ar jo talkininkais.

Tuo reikalu yra padariusi nutarimą St. Louis seime ir laikosi vyriausių veiksmų sutarimo Clevelando suvažiavime.

Šiuo metu, kada kai kurie asmenys ir organizacijos pradeda atleisti vadinamas ir dalinai ar visapusiškai įsijungia į bendradarbiavimą eiles, Tautinės sąjungos nariams reikia sutankinti savo eiles ir nepasiduoti saldžia-

dinti belaisvių skalčių, kelti nepasitenkinimą namuose ir užsieniuose? Tokia politika negali vi-lioti prezidento. Ir taip skatino komunistus įpro-vokuoti, kad tokiu būdu laimėjus psichologiniai. Už tat galima sutikti su Alsopu, kad prezidentas atsidūrė prieš sunkiausią sprendimą savo gyvenime. Bet kadangi Nixonas esąs savo paties gražbylostės auka, jis turi vėl rizikuoti ir savo grasinimą išpildyti. Šiuo metu situacijos įtempimas nereikalingas nei Maskvai nei Pekinui, kurie už tat gali paspausti Hanojų nusileisti. Kaip ten būtų, reikia tikėtis įtemptos pokerio partijos.

balsams vilionėms. Niekas nepaneigia teisės palaikyti asmeninius ryšius su giminėmis ar pa-ciniame seime. Šiame seime apsiungę jau anksčiau veikusios tautinės ideologijos organizacijos: Amerikos Lietuvių Misią, Amerikos Lietuvių Tautininkų Centras ir Lietuvai Vaduoti Sąjunga. Naujai apsiungusios Sąjungos pirmininku buvo išrinktas žinomas lietuvių veikėjas Antanas Ols.

Bet gyvenimas eina savo keliu ir su tuo reikia skaitytis. Ateinančiam seime ir šie reikalai turėtų rasti laiką ir būti aptarti, o seimo atstovai jau šiandien turėtų pagalvoti kuriuo keliu Sąjunga turi eiti.

SANTYKIAI SU KITOMIS ORGANIZACIJOMIS

Santykiuose su bendrinėmis organizacijomis Sąjunga laikosi tradicinio nusistatymo ir aktyviai dalyvauja jų veikloje. Vlikas, ALta ar LB Tautinės Sąjungos narių eilėse randa aktyvių talkininkų ir vadovų. Seimas ir čia turėtų iš naujo tarti savo žodį, kurias organizacijas daugiau remti ir aktyviau prisidėti prie jų veiklos.

Atskirai reikiapaminėti šalpos ir finansines institucijas. Balfas, nors ir pakeitęs savo vadovybę ir gyvenamąją vietą, turėtų užmiršti tarpusavio nesutarimą, bet ir toliau visiems talkinant, remti į vargą patekusius mūsų tautiečius ne tik Sibiro tremtyje, pavergtoje tėvynėje, bet ir kituose kraštuose.

Nepriklausomybės Fondas, perdaug nesireklamuodamas, geros vadovybės dėka atlieka labai gerus kultūrinius darbus. Trūkstatų informacinių knygų leidimas ir už laisvą Lietuvą kovojantiems veiksniams pagalba, tegu ir toliau lieka pagrindiniu užmoju.

Lietuvių Fondas, praeitais metais atšventęs dešimtmetį, vis dar te-vargsta, stengdamasis sukaupti milijoninę sumą. Reiktų mūsų žmonių ir čia neužmiršti, bet dar aktyviau įparemti. Lietuvių Fondas apčiuopiamai yra parėmęs lietuvišką švietimo, kultūros ir lietuviybės išlaikymo darbus. Ateityje ši parama dar labiau bus reikalinga, nes mūsų aktyvistai vienas po kito apleidžia šią asarų pakalnę, o prarėtėjusias vietas jaunieji nepajėgia užpildyti.

Seimo dalyviai ir čia turėtų tarti savo žodį.

(Bus daugiau)

Rochesterio lietuvių delegacija vasario 16 d. buvo priimta Rochesterio mero Stephen May, iš kairės: A. Sabalis, rašyt. J. Jan-kus, plk. R. Liormanas, B. Butrimaitė, A. Butrimienė, ALT skyr. pirm. J. Jurkus, meras Stephen May, L. Lelienė, K. Puidokaitė, P. Puidokas, kleb. tėv. A. Simanavičius, OFM.

DIRVA THE LITHUANIAN NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103
Telephone: (216) 431-6344

MAILING ADDRESS

P. O. Box 03206, Cleveland, Ohio 44103

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CLEVELAND, OHIO •
PUBLISHED TWO TIMES A WEEK EVERY WEDNESDAY AND
FRIDAY BY AMERICAN LITHUANIAN PRESS RADIO ASS'N. VILTIS,
INC. • SUBSCRIPTION PER YEAR \$13.00 • SINGLE COPY 15 CENTS.

EDITOR VYTAUTAS GEDGAUDAS

DIRVA ISEINA TREČIADIENIAIS IR PENKTADIENIAIS •
PRENUMERATA MEAMS \$13.00, PUSEI METŲ \$7.00 • ATSKIRO
NUMERIO KAINA 15 CENTŲ • STRAIPSNIAI TRUMPINAMI IR
TAISOMI REDAKCIJOS NUOŽIŪRA • NESPAUSDINTI STRAIPSNIAI
GRAŽINAMI TIK AUTORIAMIS PRASANT • PAVARDE PASIRASYTI
STRAIPSNIAI NEBŪTINAI IŠREIKŠKIA REDAKCIJOS NUOMONĘ • UŽ
SKELBIMŲ TURINĮ IR KALBĄ REDAKCIJA NEATSAKO.

GYVAS REIKALAS ATNAUJINTI MŪSŲ SPAUSTUVĘ

Per paskutinius abu dešimtmečius gal nė viena pramonės šaka šiame krašte neįsivedė tokios daugybės naujenybių ir iš pagrindų sukrečiančių patobulinimų, kaip tai atsitiko su spaustuvėmis. Kada mūsų laikraštis iš privačių rankų perėjo į visuomeninius pagrindais suorganizuotos Vilties draugijos nuosavybę, buvo išgauta naujos spausdinimo ofseto mašinos.

Bet teksto rinkimui buvo paliktas linotipas, tačiau išgauta ir naujausios rinkimo mašinos, kurių parašytas tekstas automatiškai būdavo sunaudojamas dviejų skirtingų dydžio raidėmis laikraščio puslapiams užpildyti. Procesas, panaudojant fotografavimo, padidinimo bei sumažinimo galimybes, yra gana sudėtingas. Nemanytume, kad skaitytojams būtų jau taip labai svarbu pažinti visos tų priemonių veikimo smulkesnes. Jam daug svarbiau ir maloniau buvo pastebėti, kad taip sumodernintoje spaustuvėje spausdinama Dirva pagražėjo ir ėmė duoti daugiau ir puikesnių foto nuotraukų, kuriuos kartais pasako skaitytojui daugiau, negu greitiosiomis suregzta išvykio aprašymas.

Pradžioje buvusios modernios mūsų rinkimo priemonės šiandien yra jau gerokai pasenusios. Po dvidešimties metų, atvirai sakant, tokių niekas jau nebegamina. Gamina daug tobulesnės ir sudėtingesnės. Iš kitos pusės, mūsų šalis, dieną iš dienos be pertraukos vartojamos, gerokai susidėvėję, kaip susidėvi kiekviena tobiliausia mašina, nuolat neatnaujinama. Stengėmės savąsias priemones nuolat tvarkyti, užuot jas išmetę, tuojaugriebęsi naujų ir atliekamų kapitalo neturėdami, užsiėmę per tam tikrą laiką išmokėtinų skolų. Remonto apdrauda užsitikrinimas buvo mums galimas ir naudingas, kol sandėliuose būdavo atsarginių dalių susidėvėjusioms ar sugedusioms pakeisti. Priėjome tai, kad ir atsarginių dalių jau nebegalime gauti. Apdairesnis skaitytojas galėjo pastebėti, kad per paskutinį pusmetį nemaža dalis Dirvos teksto rinkta linotipu, atitraukiant jį nuo knygų rinkimo vien dėl to, kad susidėvėjusi specialiojo rašymo mašinėlė būdavo nuolatiniame remonte. Syki suremontavus ir pradėjus vėl naudoti, nebuvo aišku, kada seks vėl naujas gedimas. Taip išliko visu rimtumu reikalus spaustuvėje turimas rinkimo priemonės atnaujinti ir jas dar kartą keletai dešimtmečių sumoderninti.

Susidomėję neišvengiamu atnaujinimu, mes atsargiai susipažinome su visokiausiomis priemonėmis, kurios šiuo metu yra prieinamos spaustuvės mašinų rinkoje. O jų gausumas ir įvairumas toks, kad neįmanoma čia ir išvardinti. Vilties draugijos valdybai nutarus, buvo pasirinkta kukliausia ir paprasčiausia išeitis: pirkti modernią renkamąją mašinėlę, kurios kaina sukasi apie penkis tūkstančius dolerių, ir naudoti ją kitoms mūsų turimoms ir dar be gedimų veikiančioms mašinoms aptarnauti. Kada gi šios susidėvės ar kada būsime finansiškai pajėgūs investuoti dar penkis tūkstančius dolerių, dabar perkamąją mašinėlę galėsime naudoti šiuo metu turimųjų mašinų pakaitalui. O jis veiks jau kaip pilnas fotografinio rinkimo būdo išbaigimas: rinks filmo juostoje, automatiškai padidins iki laikraščio ir knygoms pageidaujamo rašmenų dydžio ir stiliaus. Ši kompleksą pasirinkome kelias sumetimais: jo produkcija atitinka mūsų pareikalavimą, taisymas prieinamas čia pat vietoje, kapitalo investavimas šiandieninėmis kainomis nėra pasakiškai didelis, o kuri laiką naudojant turimąsias priemones yra kaip tik pats kukliausias, kurio jau nebegalime išvengti.

Taigi, aplinkyboms verčiant, sprendimas padarytas, užsakymas įteiktas ir už kokių gero mėnesio naująją mašinėlę turėsime savo spaustuvėje. Rankpinigiams įmokėti reikalingą sumą panaudojome penkių šimtų dolerių čekį, kurį kaip skaitytojai prisimena, praėjusį rudenį mums įteikė Ohio Lietuvos Gydytojų Draugijos pirm-kas dr. Juozas Skrinška ir p. Jurgis Ramonas, kaip spaudai paremti auką, surinktą a.a. dr. V. L. Ramanausko buv. Vilties Dr-jos pirm-ko, laidotuvių metu. Per trejetą mėnesių turėsime sumokėti likusią sumą, kad išvengtume papildomų išlaidų ilgalaikio išsi-

Nesena tai praeitis. Sunki, tragiška, neryžtingumo ir abejonių pilna vakardiena. Tai karas Indokinijoje, kur senoje prancūzų kolonijoje teoretiškai užsimota vesti preventyvinę kovą prieš bolševikinių komunistų poslinkį užvaldyti pietinę Indokinijos dalį. Politikų kabinetuose, be gėdiškose tarpgrupinėse derybose, asmenų grumtynėse, kvailumu spindinčiuose projektuose orkestruojamas "karas" suskaldė Ameriką, suformavo radikalai kovingą kairę, pripildė apmaudų pozityviai nusiteikusius, savo darbu Ameriką statančius amerikiečius.

Džiunglės, džiunglių pelkės, fronto linijos, retorika kur galima veikti, ir kur net negalima įkelti kojos, prieš infiltraciją į visą užfonę, tą "karą" pavertė Amerikos karių skerdykla.

Šitaip tęsėsi metus, kitus, dešimtus! Kiekvienam aišku, kam šikvaila ir beprotiška padėtis buvo naudinga! Sovietinę spaudą seką mato sovietų džiūgavimus dėl susidariusios padėties. Indokinijos "karas", kilęs iš impotentiškos iniciatyvos kovoti prieš komunistų, pasidarė vandens srautais ant sovietų malūno.

Genialus Nixono manevras "susitaikyti" su Kinija, atšildyti santykius su Sovietija, leido Amerikai imtis iniciatyvos baigti beprasmiškas kautynes. Taika su komunistiniais milžinais įgailino Amerikos bombonesius užpilti bombomis atkaklaus prieš teritoriją. Kabinetų kareivos, militantiškoji kairė (spauda, televizija ir gatvė) nepajėgė savo riksmu sustabdyti Nixono ryžio. Bombos užvertė Hanojaus valdas ir... įvyko lūžis. Hanojus tapo sukalbamas. Paryžiaus konferencija pajudėjo iš mirties taško.

Štai mes turime "taiką". Aišku, tai taikos surogatas. Bet visad geriau bloga taika už karą, kančias ir žudynes.

Pradėjo grįžti Amerikos belaisviai. Televizijos ekranas patiekia jaudinančias buvusių belaisvių sugrįžimo scenas. Grįžta žmonės, išbuvę beviltiškoje nelaisvėje, be Genevos karo belaisvių konvencijos globos, ketverius, penkerius, šešerius metus. Su grįžtančiųjų pareiškimuose spindi jautrios asmeniškios laimės ir grįžimo į gyvenimą nuotakos. Jų elgesys jaudina lojalumo savo valstybei pa-

mokėjimo sąlygomis.

Tokios padėties akivaizdoje, mes kreipiamės į visus savo artimuosius su prašymu padėti mums spaustuvės atnaujinimui reikalingą pinigų sumą surinkti bet kuriuo būdu: ar tai vienkartinę, gal ir stambesnę auką, ar tai Vilties Draugijos įnašą pakėlimu, ar tai naujų Vilties draugijos narių telkimu, ar tai paskirų organizacijų bei draugijų dovanomis labai aiškiam, dideliu ir mūsų čia išdėstytam reikalui. Nė viena suma, mums atsijus, ta šiuo tikslu, nebus nei per didelė nei per maža, o už ją iš anksto dėkojame.

P pinigų grynais arba čekiu prašome siųsti šiuo adresu: Viltis, c/o Dirva, P.O. Box 03206, Cleveland, Ohio 44103.

VILTIES DRAUGIJOS VALDYBA ir DIRVA

Č. RUTKUS

reiškimai, Amerikos žemės pabučiavimas!

Jų pareiškimuose girdėti dar viena šiam "karui" būdinga gaida. Jie tvirtina, kad tikrai bombos, užvertusios Hanojaus valdas, paskubino šios skerdyklos pabaigtuves. Bombos privertė Hanojų kapituluoti. Sugrįžusieji vienbalsiai smerkia militantišką kairę, kuri savo veiksmais bent porai metų prailgino kariavimą. Komunistai, konferencijose, "neprigirdi" geros valios pareiškimų, bet jie gerai girdi bombų sprogius! Jie sveikina neryžtą ir pasimėtimą, bet bijo akcijos ir apsisprendimo...

Laimi griežtas elgesys, tvirtas nusistatymas, kieta valia.

Atsigrįžus iš pasaulinės reikšmės įvykių ir jų didaktikos į mažą išeivijos darželį, matome visišką analogiją. Patriotinė išeivija atakuoja Kremlius per lietuviškus kvislingus. Kremlius trokšta sunaikinti patriotinę išeiviją. Kremlius turi patyrimą: dviejų milijonų rusų išeivija buvo sunaikinta kelių dešimtmečių bėgyje. Daliai, ta išeivija susinaikino savo susikaldymu ir tarpusavyje nesantaika. To dėl Kremlius (per lietuviškus kvislingus) ieško patriotinėje lietuvių išeivijoje tokių jūros kiaulyčių, kurioms patogų išklipti rezistencinės impotencijos, pigaus sukalbavimo, idiotiškos santalkos nuodų. Per du dešimtmečius, kaip matyti, tokių jūros kiaulyčių atsirado. Jų glostymas yra talka Kremlui. Tos kiaulytės lietuvių tarpe atlieka militantiškos kairės rolę. Jos siekia "taikingo", "kultūringo" bendravimo su Lietuvos laisvės žmogžudžiais. Šitos, "bendravimo" nuodais iškiepytos, jūros kiaulytės nori rikiuoti patriotinę išeiviją: koncertomanija, pionierių stovyklos, knygų iš anapus -- visi išeivijos skaldymo ginklai -- paleisti ir apyvartą. "Laisvėje" Bimba ir jo ruja chuliganiškai triumfuoja "ne visidipunkai eina su vaduotojais; yra jau tokių, kurie eina su pažangiaisiais".

Mažame patriotinės išeivijos darželyje matome analogiją su didžiuliais Indokinijos įvykiais. Kremlui reikia mūsų neryžto, vaidų, pasimetimo ir tarpusavyje neapykantos. Mūsų "balandžiai", arba tiksliau, įskiepytos "bendradarbiavimo" nuodais jūros

kiaulytės, talkina patriotinės išeivijos sunaikinimui ir pristabdo pilnutinį Lietuvos laisvės problemos skelbimą. Buvę belaisviai liudija, kad "kabinetinė strategija", "taikos ir susipratimo" plepalai, neryžtas ir "politinė retorika", yra vanduo ant Kremliaus malūno. Kare bombos, o politiniame konflikte griežtas elgesys, tvirtas nusistatymas ir kieta valia yra vienintelės kovos priemonės, prieš kurias nusileidžia bolševikinis Kremlius ir bailiai, kaip už ragų pagautas vėlnias skuba į, bent mažus, kompromisus.

ROCHESTER

VILNIAUS 650 METŲ SUKAKTIS

Šia tema kalbės prof. Jonas Puzinas kovo 31 d., šeštadienį, 7:30 val. Šv. Jurgio parapijos salėje, 545 Hudson Ave., Rochester, N. Y. Prof. Puzinas yra archeologas ir įdomus kalbėtojas. Šia svarbia paskaita turėtų susidomėti visi lietuviai ir

Prof. J. Puzinas

gausiai atsilankyti, nes Vilnius yra įspūdingas miestas, svarbus kultūrinis centras ir jo reikšmė Lietuvai yra nepaprastai didelė. Tačiau, ypač yra laukiamas jaunimas. Mokiniai pradedant nuo 4 skyriaus ir vyresni turėtų būti paskatinti savo tėvų ir visuomenės gausiai dalyvauti. Yra reta proga pažinti Vilnių. Dalyvaukime.

Paskaita rengia Rochesterio LB Kultūrinė Sekcija.

Šis bei tas

APLAMAI sveriant, mūsų tauta yra gabi, sumani, darbšti. Tik būdo lėtumas, kolei prisirengia -- kartais gerus pasiryžimus žolė antru atolu apželia. Giliam galvojimui, nuodugniai svarstymui ir tobulų sumanymų kėlimui, regis, mūsų smegeninės turi energijos ir laiko iki valiai. Surašome šnėsnis labai išimtingų pasidlymų ir tvarkingai surikiuojame rezoliucijų virtines, žymias sueigas apvaiknuojame auksiniais nutarimais ir užbaigiame pavyzdinėm kalbom, tiksliai -- kad bent pusę, bent trečdalį to visko būtų vykdoma... Kažkur įklimpsta mūsų važio ratai ir niekaip nepajėgia iš vietos atsiplešti, smagiai tolyn įsidarinėti.

● Va, jau ir šis, buvęs taip viltingas ir pasiryžimų kupinas žiemos darbų sezonas rieda link pabaigos. Juk tuoj po Velykų imsime dairytis atostogų tvarkaraščio, kad pravėdintume savo didžiai gudrias galvas ir pratuštintume priklimtas pinigines. Bergi kultūros užmojų vadžios vis dar tebetrukčioja senoje vagoje, nebeišsikapsto iš pernykščio dirvono. Ogi atsimename, ar nebuvo iškilmingai pažadėta galop mūsų Kultūros Tarybą "atveiksinti", anot K. Škirpos: plėškes naujaip perkinkyti, kilniųjų kelmus išrauti ir važį su spartesniais tekiniais įstatyti į sausas vėžes? Deja, taip atrodo, sezonas užsiraus vien tuščiu laukimu. O paskiau rudenį kolei vėl į didžiuosius trintus įsivažiuojame (gal bus pernykščiai pažadai užmiršti, gal sąlygos pasikeitusios, gal nauji planai siūdomi, gal ir galvos naujos) -- taip vėl viskas prasidės iš pradžių...

● O dabar darosi ypačiai nesmagu dėl kultūrinių darbų nuoseklos eigos nebuvimo, kai finansinis rūmų pagrindas jau gerai įmūrytas -- LF vadovybė lėšas stropiai renka bei taupo, tas išsiilgęs milijonas po truputį artėja. Procentais jau galima paremti kultūros ratus kasmet su nemažiau 50 tūkst. dolerių! Ir tie aruodai dar vis daugės, ir bus pastovūs, todėl darbus įgalina planuoti bent su dešimties metų perspektyva. Deja, dar neturime, kas tai planuotų. Piniogo srities žmonės pareigą gražiai atlieka eilė metų, tik pati kultūra, kuriai tie tūkstančiai kaupiami -- dar nesugebėjo tinkamai susiorganizuoti. Vis dar krutama partizaniškai, ir iniciatyva (žinoma, ir rezultatai) priklauso nuo paskirų žvelgių ar ambicingų asmenų ir -- LF pelnas tebesklaistomas neturint rankose rimtai ir ilgalaikiu užmoju išstudijuoto, nuoseklaus, visuomenei žinomo plano! Taip ir LF vaidmuo lyg pažeminamas: jis negali išsispirti iš Kalėdų Senelio klumpių ir pinigų dalina pagal atskirus, atsitiktinius, proginius prašymus iš šalies, o ne pagal tikslingai sudarytą planą. Net dėl to LF-ui ir lėšas sunkiau telkti (gal dėl to ir milijonas nepasiekta?), nes nesant rimto planavimo, visuomenė yra palikta abejojimui: kažkas kažkur sau tyliai trūtsia, tartum darbuojasi, bet vengia apie savo pareigas dažniau ir įspūdingiau paspaudę prabilti, neiškelia viešumon mūsų kultūros klausimų detales ir deram mastu, nešaukia kultūrininkų sueigų tiems dalykams nagrinėti. Tad gal visa tai nėra labai svarbu? Visuomenė nori viską žinoti ir visur gyvau dalyvauti, ne tik pinigų -- ir protu prisidėti.

● Švietimo Taryba jau pakankamai garsinasi ir konkrečiais darbais pasirodo -- šis sektorius maždaug sklandžiai rieda pirmyn, nors ir su klidėmis. Bet todėl dar labiau ryškėja, kaip yra palaidai apleistos kitos kultūrinės sritys! Ir kai kas net nudejuoja esą vien švietimas LF-o remiamas, o iš tiesų kodėl nesuiskuria Menininkų bei Mokslininkų tarvės, o kur Spaudos arba Knygų atstovybės, kur Kalbos komisija? Visoms sritims reikia organizuoto ir viešo atstovavimo prie LF išteklų. Bet tos proporcijos dar neturime.

Taip LF vadovai, savo pareigą gana kruopščiai atlikdami, ligi šiolei niekaip neišprašo mūsų kultūrinės srities suorganizavimo, kad pelno lėšos tikrai būtų prasmingai ir garbingai paskirstomos. Jau ne pirmas kartas jie to prašinėja, kaip ir paskutiniame LF tarvybos posėdyje: "LF taryba laukia iš JAV LB institucijų aiškesnių rekomendacijų dėl LF pelno paskirstymo, ypač kultūrinę sritį" (Darbininkas nr. 10).

● Net teko nugirsti pastabą iš šalies, kad kai kam patinka toks mūsų kultūros reikalų pabirumas -- girdi, drumstos kėdros maišatyje būna lengviau ambicingiem apetitams ką stambesnio susižejoiti. O jei veikty rimtas Kultūros Senatas, kuris darbus iš anksto rikiuotų, remtinių reikalų prioritetą ir eilę pagal laiko skubumą išsivystytų -- asmeniškam pastangom mažiau vietos liktų. Gal būt, čia ir yra priežastis, kodėl dar nė šių žiemą kultūros planingisio organizavimo rogės iš pernykščės pusnės nepaslinko išsijudinti.

NUOMONĖS IR PASTABOS

LAIKAS REALIAI TVARKYTI

Ką konkrečiai reiktų daryti, kad galėtume realiai tvarkytis? (6)

Pirmiausia mes, JAV lietuviai, turėtume stengtis sudaryti pasitarimams palankią atmosferą. Tam labai daug padėtų jeigu mes:

- neieškotume kaltininkų praeityje,
- nenorėtume visko vieni patys aprėbti,
- kalbėtume, aiškintumės kol susitarume,
- nekalbėtume už kitus be įgaliojimo, jų vardų nedarytume nutarimų,
- neleistume potvarkių kitiems tvarkyti,
- nerungtyniautume dėl pirmos, ar garbingiausios vietos -- jos nėra,
- neieškotume garbės veikloje, bet gerai atliktų darbų,

h) prisimintume, kad kiekvienas, kad ir menkiausias, bet gerai atliktas darbas yra daug svarbesnis už didžiausius pažadus,

i) išsąminintume, kad ne organizacijos forma, ar jos vardo skambumas svarbu, bet atliekinių tikslų realumas,

j) pasižadėtume remti ir didžiuotis kitų lietuvių pozityviais darbais,

k) gerbtume kitaip galvojančius, jų neniekintume dėl jų įsitikinimų, bet stengtumėmės logiškais argumentais jų nuomonę pakeisti,

l) bendromis pastangomis stengtumės pakelti lietuviškos visuomeninės bei kultūrinės veiklos lygį iki tokio laipsnio, kad ir mūsų jaunosios kartos galėtų ta veikla su pagrindu didžiuotis ir ją sąmoningai pasisavinti.

Tai tik dvylika visiems gerai žinomų (manopasakubomis surašytų) postulatų. Jų lengvai galėtume ir daugiau priskaičiuoti. Iš to, tiesa, naudos nebus, kol mes nepasirūšime į juos visų pirma pažiūrėti iš savo taško ir kol jų pirmiausiai neprisitaikinsime sau. Tą padarę ir truputėlį lūkterėję pastebėsime, kad ir kiti mūsų pavyzdžiu paseks. Ne veltui sakoma, kad žodis tik paskatina, o pavyzdžiai patraukia!

DR. ANTANAS BUTKUS

me, kad ir kiti mūsų pavyzdžiu paseks. Ne veltui sakoma, kad žodis tik paskatina, o pavyzdžiai patraukia!

NORS "LABORATORIOJE IŠKEPTAS", TAČIAU REALUS PROJEKTAS JAV LB - ALT PASITARIMAMS IŠ "MIRTIES TAŠKO" PAJUDINTI

Kalbėti konkrečiai apie bendrinės veiklos pagerinimą yra labai sunku. Pirmiausia dėl to, kad mūsųose gerų idėjų ir taip netrūksta. Trūksta, labai tik trūksta noro jas įgyvendinti. Svarbiausia, trūksta visiems priimtino susitarimo, kuri iš tų gerų idėjų turėtų būti įgyvendinama. Dar sunkiau yra "prirašyti receptą", ar "laboratorijoje išvirti" visiems priimtina bendrą planą.

Šių straipsnių serijoje minėjau, kad prieš porą metų Tabor Farmos susitikimuose ir Dirvoje esu pateikęs schematiniai de talizuotą bendrinės veiklos projektą. Dar ir šiandien manau, kad jis galėtų pasitarnauti išeities laukų prasmingam dialogui tarp JAV LB ir ALT užvesti. To projekto didžiausia stiprybė yra jo paprastumas įgyvendinti ir jo prisitaikymas prie dabartinės tų dviejų institucijų organizacinės formos. Ten iš esmės nieko bereikalingai išgalvoto, ar "laboratorijoje išvirto (kaip kad man vie nam laikrastyje buvo pirmesta) nėra. Tas projektas tai tik tvarkingas pri pažinimas status quo. Abiejų institucijų mažyčio prisitaikymo dėka būtų atsiekta labai daug nau dos atliekinių darbų koordinavime bei jų finansavime. Privčiai ir iš ALT ir LB vadovybių būvau gavęs tam projektui pritarimą. Praktikoje, deja, jis dar net nebuvo svarstytas. Dar daugiau,

-- šiuo metu bet kokie pasitarimai tarp abiejų institucijų yra nutrūkė!

PASITARIMAMS REIKALINGA NEŠALIŠKA, BET KOORDINUOTA TREČIOJI ĮTAKA

Atrodo, kad kitos išeities nėra, kaip VLIK'ui ir PLB valdybai bendru susitarimu sudaryti k-ją šiam klausimui tirti ir ieškoti efektingų būdų ALT ir LB-nės pasitarimams atnaujinti. Bent pradžioje pasitarimai turėtų vykti šiai k-jai dalyvaujant. Produktingiausia būtų, jei toji k-ją išdirbtų darbotvarkę ir įkalbėtų ALT ir LB-nės Tarybas suvažiuoti bendrai Sesijai reikalams "iš mirties taško" pajudinti. Tam geras laikas būtų š.m. balandžio mėn. pabaigoje šaukiama JAV LB-nės Tarybos sesija New Yorke.

JAV LIETUVIAI -- GALINGIAUSIA JĖGAGINČI UŽBAIGTI

Jeigu viena iš jų abi institucijų vadovybės bendros kalbos ir bendro posėdžio nebenori, nieko kito nebeliktų, kaip JAV-se gyvenantiems lietuviams sukurti ir tas vadovybes kuo skubiausiai pakeisti tokiais asmenimis, kurie bendrą darbą ir sutarimą statytų aukščiau už savo asmeninius interesus.

Tai, žinoma, JAV lietuviai gali lengvai padaryti:

1. Organizacijos turėtų akylai peržiūrėti savo ALT'on deleguojamus atstovus ir jei rastų reikalinga -- pakeisti kitais.
2. JAV-bių lietuviai turėtų rimtai susirūpinti LB-nės Tarybos rinkimais:

a) Peržiūrėti dabartinės LB Tarybos narių veiklos ir jų balsavimo rekordą.

b) Rinkti tik tuos naujon Tarybon, kurie darbu, straipsniais spaudoje ir kalbomis susirinkimuose įrodė, kad iš tikrųjų jiems rūpi visų lietuvių reikalai, o ne vien savo ar savo draugų - aktyvistų.

c) Reikalauti iš visų LB-nės Tarybon kandidatuojančių viešo pasisakymo spaudoje ir LB-nės susirinkimuose bendrinės lietuvių veiklos reikalu.

Gana, pagaliau, "pirkti katę maiše". Ypatingai dėl to, kad pastarųjų metų patirtis aiškiai parodė, kad kai kurių "kačių" nagai ne tik ilgi ir aštrūs, bet ir nežmoniškai į save linkę!

3. JAV-bių LB-nės Tarybos rinkimų proga pravesti referendumą. Jo dėka būtų galima sužinoti tiksliai lietuvių nuomonę bendrinės veiklos klausimu ir duotos aiškios direktyvos renkamujų organų ateities veiklai.

Su realybe suderinta veikla neabejotinai turės didesnių lietuvių pritarididesnį lietuvių pritari-

Chorams dainų rinkinio reikalu

JAV LB Krašto Valdyba, norėdama palengvinti mūsų chorų ir jų vadovų darbą, ryžtasi išleisti stambesnę lietuviškų liaudies ir kompozitorių sukurtų dainų rinkinį. Tuo reikalu buvo kreiptasi į visus muzikus - kompozitorius siųsti savo dainų kūrinius muz. Jonui Zdaniui, 301 Troupe St., Hot Springs, Ark. 71901.

J. Zdaniui pavestas dainų surinkimo, sutvarkymo ir spaudai paruošimo darbas jau pradėtas. Yra sudaryta dainų atrinkimo komisija iš muzikų: Br. Budriūno, St. Gailevičiaus, prof. Vl. Jakubėno ir Alf. Mikulskio. Komisijai jau išsiųstake liolika dainų apsprendimui.

Krašto Valdybos anksčiau atsiųskimam muzikus - kompozitorius pildydamas, muz. J. Zdaniui praneša:

• Leidinyje bus spausdinami kūrinių tik chorams (mišriems, vyrų, moterų, vaikų).

• Vaikams dainos rašytinos dviem balsams, nors lengviau "įkandamos" gali būti trims, ar net keturiems balsams.

• Aktualiausia leidiniui medžiaga būtų neper sunkūs, ne per ilgi, giedrios bei ryžtingos nuotakos kūrinių.

• Labai pageidautina ne stambios apimties kantata mišriam chorui ir

mą ir pasitikėjimą. Tuo pačiu ji bus žymiai gausiau paremiama.

smulkesnės apimties -- vaikų chorui.

• Specifiniai bažnytiniai kūriniai leidinyje nebus talpinami, tačiau gerai ir efektinga malda už tėvynę yra labai pageidaujama.

Pasistenkime, kad šiame leidinyje būtų atstovaujama visų išeivijos lietuvių muzikų kūryba. Tuo būdu jis būtų, tartum, mūsų chorinės literatūros antologija.

LB Krašto Valdyba dar kartą kreipiasi į visus muzikus - kompozitorius prašydama šiam rinkiniui nepašyktėti savo turimų dainų, arba jas specialiai parašyti (kur galima, pridėdant akompanimentą). Kūrinius siųsti muz. J. Zdaniui iki gegužės mėn. 1 d. ir su juo tartis visais muzikiniiais ir rankraščių reikalais. Chorų vadovai yra prašomi jam nedelsiant siųsti savo pageidavimus ir komentarus.

Taip pat pageidaujama, kad chorai ir jų vadovai savo pageidavimus bei pasiūlymus techniskais leidinio reikalais netrukus pareikštų jo administratoriui V. Salčiūnui, 418 Main St., Delran, N.J. 08075.

WANTED
SHEARMAN
PRESS BRAKE OPERATORS
SHEET METAL MECHANICS
WELDERS
AND
LABORERS
TO WORK ON SHEET METAL FABRICATIONS AND ELECTRICAL CABINETS.
STEADY WORK COMPANY, PAID BENEFITS.
INTERVIEWING 8 A.M. to 11 A.M.
FORMWELD PRODUCTS CO.
1530 COIT AVE.
(Go South on E. 152 St. to end of Street)
CLEVELAND, OHIO (2029)

Viešėdami Chicagoje aplankykite

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVE —

PARAMA

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAZEIKA

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

DABARTIES KANKINIAI

JURGIS GLIAUDA

Rodos dar taip neseniai prelatas kun. dr. Vytautas Balčiūnas važinėjo po Ameriką, ieškojo talikos plačiam sumanymui: leisti knygų seriją bendru vardu "Krikščionis gyvenime". Reikėjo materialinės bazės -- prenumeratorių, rėmėjų.

Man teko dalyvauti mažo būrelio pasitarime su svečiu prelatu. Serijos pavadinimas kėlė neaiškumų. Atrodė, tai gali būti kažin kas panašaus į teologinius svarstymus, lyg apeliacija į skaitytoją, igudusį specifines, teologines dilemas svarstyti. Serijos pobūdis atrodė panašus į tam tikrą intelektualinį apaštalavimą, į gilesnį katalikiško pasaulėvaizdžio bei doktrinos įtvirtinimą.

Alegoriškai gi sumanymas panašėjo į rengimąsi pasodinti medį, kurs, įsitvirtinęs, sušlamėtų lapija, puoštų apylinkę ir teiktų pavėsi.

Redakcinės serijos leidybos vadovybės susibūręs geros plunksnos ir intelekto pajėgos: prelatas dr. Vytautas Balčiūnas, dr. Juozas Girnius, kun. Dr. Titas Narbutas, kun. dr. Jonas Gutauskas, kun. Stasys Yla, prof. dr. Antanas Maceina ir red. Simas Sužiedėlis.

Medis tapo pasodintas. Įsitvirtinęs, pražydo. Įdomūs savo aktualių turiniu sekė tomas po tomo. 1972 metų pabaigoje mus pasiekė jau aštuntas tos serijos leidinys. Tai stambus 436 puslapių veikalas "Dabarties kankiniai", urbi et orbi pristatęs itin tragišką katalikų bažnyčios padėtį ok. Lietuvoje.

Autorius -- slapyvardis -- Matas Raišupys.

Slapyvardis atskamba simbolika. Simboliniame žodyje yra pesimizmo ir apmaudos atskambis. Raišupis buvo Sasnavos valsčiaus kaimelis, kur 1947 metais septyni laisvės kovotojai žuvo kautynėse su stambiu MGB daliniu. Raišupio kautynių simbolika išplinta knygos turinyje. Epizodų ir asmenų sąvadas pristato kovą su milžinu. Kovą už teisę tikėti į Dievą, už teisę apaštalauti, ir likti ištikimam kunigo misijai.

1971 metais ok. Lietuvoje veikė per 3000 politinformatorių grupių, kuriose dirbo apie dvidešimt keturis tūkstančius antireliginių propagandistų. Prie tos masės prijungta daug tūkstančių savo nariais "Žinijos" draugija, visas mokytojų aktyvas, gausa antireliginių leidinių, viešojo ateizmo muziejų akpozicija ir neribotos lėšos iš valstybės biudžeto! Tos armijos kovinių operacijų periodas -- beveik trys dekadės!

Su kuo kaunasi ši armija? Su... aštuoniais simtais kunigų, kurių didesnė pusė jau peržengė pusšimtį metų amžiaus, kurių bastionai bažnyčios, bažnytelės ir koplyčios, išlikusios po bažnytinių pastatų nacionalizacijos, kurių arsenalas vis dar ryški žmonių narsa išpažinti tikėjimą Dievu.

"Dabarties kankiniai" yra vienas iš taip nūn reikalingų dokumentų, liaudijimų, katakombinės bažnyčios kronikos skriptų. Knyga, neabejotinai, yra serijos žiedas, turintis kraujo, kalėjimų ir kančių tvaiką.

VELNIO PASTOGĖS STATYBA

Palestinoje, esant romėniškai pagonybei, romėnai norėjo panaikinti krikščionių adoruojamą Golgotos kalvą. Romėnai stengėsi tą kalvą nuly-

ginti, apardyti, suniveliuoti, užpilti žemėmis. Tai buvo bene antrame mūsų eros amžiuje.

Vėliau, vienuoliktojo amžiaus istorikas - kromininkas Euzebijus, minėdamas Golgotos naikinimo legendą, rašė: bedieviai užpylė kalvą gausybe žemių ir ten pastatė velnio pastogę.

Romėnai buvo įrengę Golgotos kalvoje deivės Veneros šventyklą. Ansktyvųjų viduramžių rašytojai tai buvo piktybinis krikščioniui švenčiausios vietos išniekinimas. Ir dabar, po dviejų tūkstančių metų, šis pagonių elgesys mums nesuderinamas su elementariškiausios etikos dėsniais. Tai buvo tikėjimų konfrontacija: persekiojančio su persekiojamu. Persekiojančiojo pasielgimas įėjo istorijon kaip grubus, vulgarus, neetiškas aktas. Istorijos bėgyje, pakaitomis, šie aktai kartojami ir rodo, kad persekiojančiojo tikėjimo adeptai neturi atsakomybės pojūčio istorijos teismui. Tokie aktai meta tirštus šešėlius ant triumfuojančio ir persekiojančiojo tikėjimo. Argi tikėjimai įtvirtinami smurtu?

Sovietinio režimo teorija paversta tam tikro tikėjimo surogatu. Tas sovietinės teorijos tikėjimas reikalauja iš kiekvieno pavaldinio pilnutinio atsidavimo, absoliutaus išpažinimo, bekompromisinio lojalumo ir nepakenčia greta savęs kitaip manančio, savaip galvojančio. Tai yra senas, tamsiais istorijos sunkmečiais kraujais aptašytas principas: cujus est regio, illius est religio (kas valdo vietovę, to tikėjimas išpažintinas arba, populiariai: kieno valdžia, to ir religija).

Antrojo šimtmečio romėnų pagonybė Golgotos kalvoj "statė velnio palapinę" (Euzebijus). Tuo pat metodu nuėjo sovietinės teorijos tikėjimas.

(Bus daugiau)

KŪRYBA IR MOKSLAS

ONA MICIŪTĖ -- NELAISVĖS SUŽLUGDYTA POETĖ

Š.m. vasario mėn. Vilniuje mirė rašytoja Ona Miciūtė-Šutavičienė. Jos vardas labiausiai buvo žinomas Vilniaus krašto lietuviams, nes ji gimė, augo ir brendė Vilniuje, iškentėjo visą gausilėnkų, bolševikų okupacijų ir mirė laisvės nesulaukusi. Tačiau ji buvo žinoma ir visiems lietuviams, nes jos poezija buvo spausdinama ir nepriklausomos Lietuvos laikraščiuose: "Lietuvos Aidas", "N. Romuvoje", "N. Vaidilutėje", "Moteryje" ir "Pasaulyje". Ji, kaip rašytoja ir ištikima lietuvi, yranusipelnusi visų lietuvių pagarbos ir dėkingumo.

Velionė buvo gimusi 1909 m. gruodžio 1 d. Mokėsi Vytauto Didžiojo gimnazijoje, kur viešpa-

STEPAS VYKINTAS

tavo dr. M. Šikšnio skiepijama tautinė dvasia. Baigusi šią gimnaziją, studijavo lenkų kalbą ir literatūrą. Aktyviai dalyvavo Vilniaus visuomeninėje ir kultūrinėje veikloje. Veikė lietuvių studentų sekcijoje kaip pirmininkė, dramos sekcijoje -- narė, meno ir literatūros draugijoje -- narė, vaidino lietuviškuose spektakliuose, dainavo, važinėjo po kraštą su paskaitomis. 1937-39 m. redagavo "Jaunimo Draugo" moterims skirtą priedą "Sesių Talką". Už lietuvišką veiklą buvo lenkų okupacinės valdžios persekiojama. 1939 m. gruodžio mėn. buvo priimta į L. Rašytojų

draugiją. Deja, neilgai tęsėsidžiaugė laisve, nes 1940 m. vėl susilaukė bolševikinės vergijos, po to nacių okupacijos, o 1944 m. vėl maskvinės okupacijos, kurioje ir užtroško. Bolševikinėje sistemoje ji buvo nustumta į vidurinės mokyklos bibliotekininkės vietą. Tai gi, teturėjo teisę knygas mokiniams išdalinti.

Poeziją rašyti pradėjo dar gimnaziste būdama. Jos eilėraščius miestelėnai spausdino visi lietuvių Vilniaus krašto laikraščiai, o taip pat, kaip minėjau ir nepriklausomos Lietuvos spauda. 1938 m. ji išleisdino eilėraščių rinkinį "Žiburiai pelkėse". Bolševikinės okupacijos metais teparašė vaikams pasaką pjesę "Laimės dėžutė" (1957 m.) ir eilėraščių rinkinį, taip pat vaikams "Išdaigėlė". Nekalčiausias okupuotos Lietuvos rašytojo darbas yra vertimai. Todėl ir Miciūtė daugiausia vertė iš lenkų ir gudų kalbų: J. Andževskio "Pelenus ir deimantą", M. Dombrovskos "Vestuvės kaime", J. Parandovskio "Petrarką" ir kt. Dirbo ir mokslinį darbą: paruošė bibliografinį straipsnį apie Simano Daukanto rankraštinių palikimą.

Bolševikinė lietuvių literatūros istorija tiek tevertina Oną Miciūtę: "Daugelyje jos eilėraščių apdainuojama sunki Vilniaus krašto lietuvių dalis, reiškiamą užuojautą pilkiesiems broliams

- artojams, kuriems "vargas takus nužymėjo". Visuomeniniai motyvai Miciūtės lyrikoje iškyla kiek abstrakčiais, o kartais ir alegoriniais vaizdais. Poetė dažnai dar neturi aiškesnių idėjų principų, iš esmės stovi buržuazinės ideologijos pozicijose". (Mūsų pabraukta. St. V.) (Žr. L. Literatūros istorija, III -2 tom. 601 psl.)

Toks bolševikinis O. Miciūtės poezijos įvertinimas mums visai suprantamas: Ona Miciūtė savo širdies gėlmėse buvo poetė lietuvi, nuoširdi patriotė, kuriai bolševikinės idėjos buvo netik svetimos, bet ir priešingos. Ji dainavo apie Vilniaus krašto lietuvių sunkią būklę ne dėl socialinių, bet dėl politinių motyvų. Ji kentėjo kartu su visais lietuvišiais dėl to, kad jie buvo pavergti. Nebegalėdama laisvai ir atvirai savo jausmų reikšti poetė padėjo plunksną į šalį, taip, kaip ir Petras Vaičiūnas ir daugelis poetų, kurie nenorėjo veidmainiauti ir meluoti.

Onos Miciūtės lyrikoje garsiai nuaidi pesimistinė gaida. Ji dainuoja apie liūdną gyvenimą, apie paslėptą skausmą širdyje, apie supulį ir vardę, liūdną dalią. O kaip kitaip vergijoje ji gali dainuoti? Kaip ji poetė gali būti linksma, kai "prie kelio niekina štai mūsų brolių..." Supranta ma, kad mūsų brolius lietuvius ne tik niekina, bet ir naikina maskviniai pavergėjai. Tai toks pavergtųjų lietuvių "Gyvenimas". Kitame eilėraštyje "Baisios dienos" poetė taip skundžiasi:

O baisios pakilo tos dienos prakeiktos, kaip rūdys jos graužia,
Kaip plienas kietasis jos širdį, jos mintį sukaustė,
Žaizda supulinga lyg amžinas balsas parkritusio vergo
Ir žemei, ir dangui grūtoja...

Myliau juk tą žemę, jai giesmę norėčiau dainuoti gražiausią,
Nejaugi kaip vergo tik skundas kartosis...

Šios citatos yra paimtos iš bolševikinės poezijos antologijos. Po eilėraščių nėra pažymėtų

DAGYS

Žirge, ko nusižvegei? (medis)
Iš parodos, kuri atidaroma balandžio 6 d. 8 v.v. Čiurlionio galerijoje Chicagoje. Parodoje taip pat bus rodomos Dagio skulptūrų ir jo sukurtų miržinių vaizdų skaidrės apie žmogaus veiklą ir i nieką pavirstantį pasaulį. Paroda tęsis iki balandžio 15 d.

PAVASARIS LIETUVOJE

ROMUALDAS KISIELIUS

Prie kelio kalas diegas
išbalęs ir trapus.
Vėl skleidžias gėlės naujos
senos pilies kapuos.

Aplink visur jau bunda
atkutusi gamta.
Sode, tartum jaunoji
žydi vyšnia balta...

Ei, Nemune, seneli,
klausyk, ar tu jauti!
Pavasaris jau bunda
karkluotoj atkrantėj!

Komp. Giedrės Gudauskienės kūrinių koncertas

Los Angeles ir Santa Monikos LB apylinkėse kovo 18 d. surengė kompozitorės Giedrės Gudauskienės kūrinių koncertą.

Parengimo salė, pilna kompozitorės talento gerbėjų, entuziastingai sekė esteriškai-puikią programą, atsiliepė tirštais katučiais, o koncertą baigus, apipylė gausa gėlių kompozitorę ir koncerto dalyvius.

Rengėjų vardu koncertą pradėjo pirm. Balys Graužinis, Rašytoja Alė Rūta artistiškaip pristatė kūrybinį kompozitorės profilį, jos kūrinius, jos muziki-

Komp. Giedra Gudauskienė.

datų. Galimas dalykas, kad šie eilėraščiai yra sukurti dar lenkų okupacijos metais, bet jie savo turiniu tinka ir dabartinei maskvinei okupacijai. Juk vergija, nežiūrint kieno ji būtų vykdoma, pasilieka vergija.

Bolševikinis literatūros kritikas ir neva poetas Kostas Korsakas eilėraštyje "Nelaidokit poetą" publicistiškai postrinauja:

Niekada nelaidokit poetą,
Kol jis dar gali parašyti
Nors vieną posmą,
Nors vieną žodį...

Ar tai ne veidmainybė? Juk kiek lietuvių poetų be laiko palaidojo bolševikinė cenzūra ir kritika. Jų tarpe ir Ona Miciūtė. Bet poetės neužmirš viso pasaulio laisvieji lietuviai.

(Nukelta į 6 psl.)

SVETIMTAUČIAI IŠKELIA MŪSŲ TALENTUS

Nors šiandien lietuvių vardas pasaulyje ir nesvetimas, tačiau lietuviškos kultūros spinduliams prasiveržti pro gana storus kitų kultūrų sluoksnius nelengva. Tokie prasiveržimai mus nemažai džiugina ir mūsų širdyse dažnai sukelia tikrai šiltus pavasariškus jausmus.

Mes džiaugiamės kiek vienu lietuviško pasireiškimo aidu pasaulinėje spaudoje, radijo bango mis skleidžiamu ar televizijos vaizduose. Ypač didžiuliam džiaugiamės, kad šios spinduliuojančios kultūrinės vertybės mūsų intelektualų yra sukurtos ant mūsų tautinės kultūros pamatų. Dalis mūsų kūrėjų išaugo ir subrendo laisvoje Lietuvos valstybėje ir laisvėje kuriančios tautos aplinkoje, kita dalis šią negestanciją lietuviškos kultūros ugnį tremtyje išsaugojo.

Čia norėčiau paminėti vieną iš daugelio mūsų jaunesnės kartos atstovę, kuri nors Lietuvoje gimusi, tačiau lietuviškos kultūros pagrindus įsigijusi jau tremtyje Vokietijoje.

Tai mūsų dainos meno reprezentantė, mums gerai žinoma, miela solistė Gina Čapkauskienė.

Ji kaip profesionalė dainininkė debiutavo jau 1962 metais, tačiau lietuviškai visuomenei daugiau žinoma paskutinių kelerių metų laikotarpyje. Šio krašto lietuviškose kolonijose ji sušvito kaip aušrinė po kiekvieno savo koncerto palikdama daug grožio, pasigėrėjimo ir džiaugsmo kibirkščių kiekvieno tautiečio širdyje.

Norėčiau šią kartą išskirti ypatingą jos laimėjimą kada jos nauja dainų plokštelė buvo pristatyta Montrealio spaudoje, radijui ir televizijai. Du žinomi prancūzų kalba leidžiamieji laikraščiai "L'Observateur de Laval ir

Echos-Vedettes šį viešą pristatymą su solistės nuotrauka ir labai palankiais straipsniais patiekė savo skaitytojams. Minėtų laikraščių korespondentai aprašė solistės nueitą muzikinio pasirošimo kelią, jos sekmingus viešus pasirodymus Kanados ir JAV scenose, operos spektakliuose bei radio ir televizijos koncertuose.

Be to, straipsnių autoriai išskėlė jos rimtą profesinį pasiruošimą, nepaprastą koloratūrinę techniką, balso grožį, švelnumą bei igimtą vaidybinį gabumą.

Tad tokiu būdu sol. Gina Čapkauskienė šį kartą buvo svetimųjų pristatyta tarptautiniu mastu. Pristatymas įvyko š.m. sausio mėn. 26 d. istaigingame restorane Klondike de St. Laurent.

Tad įkopus solistei Ginai Čapkauskienei į dainos meno viršūnes belieka tik palinkėti šią gražiausią ir aukčiausią žmogaus kūrybos išraišką -- dainą, muziką kelti iki aukščiausio žmogui leisto tobulumo. (hs)

Maestro ALEKSANDRAS KUČIONAS diriguo "Carmen" operos spektaklius Chicagoje.

"Carmen" operos spektakliai įvyksta bal. 28, 29 ir geg. 5 ir 6 d.d. Marijos mokyklos auditorijoje. Šio pastatymo paruošime dalyvauja 200 asmenų. Chicago's Lietuvių Opera kviečia visus atvykti į šio pastatymo spektaklius. Bilietai gaunami Marginiuose, 2511 W. 69 St., kasdien ir sekmadieniais nuo 10 val. ryto iki 1 val. popiet. Ten yra iškabintas ir visų solistų sąstatas: kas ir kokiame spektaklyje dainuoja.

Bilietai kainos: Parterioje — 10, 8, 7 ir 5 dol.; balkone — 10, 7 ir 4 dol. Užsakant bilietus paštu, prašome siųsti čekį, kartu pažymint spektaklio datą, šiuo adresu: Lithuanian Opera of Chicago, 6905 So. Artesian Ave., Chicago, Ill. 60629.

Komp. G. Gudauskienės kūrinių koncertas...

(Atkelta iš 5 psl.)

tratyvumo, Polinkis į tekstą įtėra priemonę gauti atramą kūrybinei iniciatyvai. Kompozitorė įrodo, kad teksto tema ir emocija muzikoje susilydo galutinėje fazėje, muzikiniame kūrinyje.

Meodijos primatas plinta jos tematikoje. Susilietimas su epinio dėstyto elementais, probėginiais temų visumoje, atskamba kavatinos (arijos rūšis) prigimtimi. Įdomi ir naši naujovė emocijos laugimo periode išvengti forto ir finalo pasąžus pristatyti žemo registro tonais, prigesintu balsu. Tai dramatinė išraiška. Dažnai ir finalinė akompanimento gaida nukrinta į žemą registrą ir jos suskambėjimas trapus. Bendra veikala tonacija visad nuogirdi, įtikinanti jausmo atvirumu, su randanti simpatinį atliepį klausytojo psichikoje.

Gudauskienė puikiai jaučia temos pulsą, neatžymi to intriguojančiai ryškiai akcentu. Maloni, taip vadinama, atodūso intonacija, nesvetima dėstyto, dažnai finalo, strofoje. Tai kuria intymų kontaktą su kūrinio sinteze. Tai sudaro kūrinio rėmus. Santūrus jausmingumas yra Gudauskienės trade-mark.

Trapus "grigiškojo" elemento srovinimas lengvai pastebimas veikala kolorite. Šis dainin gumas itin palankus gero kvėpavimo solistui. Tai, kartu, teikia progą iš atsargių epinių įvadių bemať nuneiti į nuosirdžius, emocingus pasąžus. Gudauskienė niekad nėra drastiška, bet estetiškai apdairi ir išbalansuota. Ji nėra rizikingų situacijų ieškotoja dėl situacijos, bet noriai sustoja ties santračia melancholija. Tai jaučiama netgi jos žaismingame "Piemėnėlyje".

"Metų laikai" pasigėrėtinai, glaudus, kontrastuojančių plokštumų perlas. "Vaidilos prologas", jo epinė patetika ir choralinės rimties sklindas "Viešpaties pasaulis" sudaro du popilius jos kūryboje. Tarp tų popilių stovi emociinis ir daugiavaldis, įvairių dvasinių koloritų žmogus. Todėl toje sferoje su telpa grakštusis "Piemėnėlis", maišto gaidomis skambas "Simui", bravūriškasis "Jūroje" ir erotinių arijų gaidų dalykai "Ar ateisi", "Svajonė".

Gudauskienės variacijos for-

tepinion "Pasvarcyk, ante!" tema -- puikus kūriny su meistriskai nutiestais ekskursais į erdvę nuo pagrindinės pastoralinės tezės. Šis kūriny kažin kaip instinktyviai provokuoja norą matyti jį orkestruotą. Pianistė Raimonda Apeikytė pademonstravo tą veikala su įžvalga klaviatūros dikcija, su apčiuopiamai ryškiais maištaujančių pasąžų grįžimais į esminę temos pastorale.

Kompozitorė, be abejo, buvo laiminga, kada grupė puikių interpretatorių, vokalistai, pianistė ir vaikų choras, perteikė auditorijai jos kūrinius.

Sopranas Birutė Dabšienė, kaip visad žavėdama aukšto registro valdymu, niuansuotai perteikė įvairuojančius savo nuotaika "Piemėnėlį", "Pakelėjį" ir partiją iš "Metų laikai". Melancholine rimtimi prisotintas "Peizažas" suskambėjo reljefiškai iki apčiuopiamumo.

Tenoras Antanas Pavasaris savo repertuare turėjo protestą tonacija kūrinių "Simui", kur neginčijamo stiprumo forto pasąžais išgavo veikalo tragikos maksimumą. Bravūriškos ir su sikertančių muzikinių plokštumų "Jūroje" solistas parodė puikų moduliacijos valdymą.

Sopranui Liucijai Zaikienei teko sužibėti su "Svajone" ir "Ar ateisi". Tai gracingo, arioso pobūdžio dalykai. Solistė atliko jos con moto agitata (entuziazmo) polėkyje, akcentuodama sensualumą nerūpestingų, žaismingų kadencijų sraute.

Baritonas Rimtautas Dabšys buvo labai geras "Vaidilos prologas", arijos pobūdžio deklaracijoje. "Sveikinimas jaunystei" veikalo bravūroje ir elegiška - mąslame "Viešpaties pasaulis" Dabšys pademonstravo plačia ir tembro sultingumu paperkančią savo baritono amplitudę. Jo partija "Metų laikai" -- Ruduo -- suskambėjo elegiška.

Giedrė Gudauskienė daug davė muzikinei vaikų scenai. Dabar ji skynė tos našios sėjos gardžius vaisius. Šiame paren-gime Jaunimo ansamblio choras vedamas (jau dvidešimti metai!) mokytojos ir šokių žinovės Onos Razutienės, tikrai žavėjo, tikrai buvo vertas griausmingų katųčių.

DETROITO LIETUVIŲ ŽINIOS

ANTANAS GRINIUS

SKAUDI NELAIMĖ

Sekmadienį kovo 11 d. Valentina ir Bronius Zakarkos, kaip ir visi kiti, važiavo į Šv. Antano parapijos bažnyčią išklausti lietuviškų šventų mišių ir atiduoti auką. Į jų tų kelionę įsimaisė didžioji nesėkmė. Broniaus Zakarkos vairuojamas automobilis susidūrė su miesto autobusu. Mašina buvo sudaužyta ir Bronius su Valentina smarkiai sužalo ti atsidūrė Fordo ligoninėje. Valentina Zakarkienė, turėdama 72 metus, neišlaikė ir sulaukusi pirmadienio mirė. Bronius su sulaužyta ranka dar tebėra ligoninėje. Šeimos nėra. Giminių Amerikoje neturi. Padėtis liūdna ir tragiška. Dar tuo gerai, kad abu buvo šauliai ir priklausė Detroito Jūrų šaulių "Švyturio" kuopai.

Valentinos Zakarkienės laidotuves tvarkė kaimynas Vacys Lelys ir jūrų šauliai.

Valentina Zakarkienė buvo pašarvota Yolandos Baužienės laidotuvių namuose, kuriuose kovo 16 d. vakare kuopos pirmininkas Mykolas Vitkus surengė atsisveikinimą. Buvo įnešta kuopos vėliava ir pastatyta garbės sargyba, kurią nešė pasikeisdami: šaulės ir šauliai. Atsisveikinimo žodį tarė kuopos vicepirmininkas inž. Alfa Šukys, o režinį sukalbėjo klebonas kun. Kazimieras Simaitis.

Šeštadienį kovo 17 d. oras buvo blogas: sniego pūga siautė Detroito ir miesto policija patarė laidotuvių procesijos nedaryti, į kapines norintiesiems palydėti, važiuoti paskirai. Laidotuvių tvarka buvo pakeista ir kuopos pirmininkas Mykolas Vitkus, kad pasakius atsisveikinimo žodį prie duobės, pasakė laidotuvių namuose.

Karstą išnešus ir idėjus į automobilį šauliai išsirikiavo ir atidavė vėliavai paskutinę pagarbą. Karstą nešė: Vincas Rinkevičius, Antanas Vaitiekus, Stepas Lungys, Klemensas Urbšaitis, Jonas Balsys ir Vincas Lorentas.

Šv. Antano bažnyčioje klebonas kun. Kazimieras Simaitis atlaikė šv.

Mišias ir pasakė pamokslą. Savo pamoksle paminėjo, kad velionę Valentina pažįsta iš Vokietijos stovyklų laikų. Ji buvo tyli, užsidariusi, kukli ir gera katalikė.

A.A. Valentina buvo palaidota Holy Sepulchre kapinėse, kur kun. K. Simaitis atliko laidojimo apeigas. Be kunigo, atskirai dar buvo nuvykę Mykolas Vitkus ir apie 25 asmenys.

Užkandos laidotuvių dalyviams buvo parengtos Lietuvių Namuose. Į jas buvo pakviesti visi kurie dalyvavo bažnyčioje ir laidotuviuose. Užkandas paruošė šaulės: Vera Kulbukienė, Konstancija Kirvilaitienė ir Stasė Vicienė. Padėka laidotuvių dalyviams pareiškė Vacys Lelys.

Šis įvykis mums rodo, kaip yra gera ir naudinga priklausyti kuriai nors organizacijai. Nelaimės atveju jos nariai susirenka ir kuo galėdami padeda.

TARĖSI STOVYKLOS REIKALAIS

Jūrų šaulių "Švyturio" kuopos valdyba kovo 11 d. šv. Antano parapijos patalpose turėjo valdybos posėdį ir apsvaistė stovyklos įrengimo reikalus. Posėdį pravedė pirmininkas Mykolas Vitkus, o apie stovyklos įrengimus kalbėjo inž. Arch. Stasys Juzėnas. Jis sutiko šiai stovyklai parengti dislokacijos planą. Stovyklos įrengimo darbai numatomi pradėti šį pavasarį.

TURĖJO NUOSTOLIO, BENTENUSIMENA...

Lietuvių Fondo vajeas komitetas savo posėdyje, kovo 11 d. Lietuvių Namuose patvirtino "Dainavos" ansamblio operetės "Sidabrinė Diena" apyskaitą. Operetėje dalyvavo 628 asmenys ir buvo surinkta \$2,592,00, o išlaidų padaryta \$2,636,66 ir L.F. vajeas komitetas turėjo nuostolio \$44,66.

Nuostolį padengė ir dar \$60,00 spaudai paremti paskyrė Lietuvių Fondo valdyba. Operetės "Sidabrinė Diena" parengime talkininkavo sporto klubas "Kovas" ir jam vadovavo Irena Sventickaitė.

Paskutiniojo laiku į Lietuvių Fondą įstojo arba įnašus padidino:

Po 100 dol. Valentina ir Bronius Zakarkos, Jonas Butkus ir Adolfas Krapkauskas atm. įn. Įnašus padidino: iki 100 dol. Petro Giedrino atm. įn. Iki 400 dol. Marija ir Jurgis Mikailos ir iki 300 dol. Teresė (mirusi) ir Jurgis Mitkai.

Dabar Detroito ir jo apylinkėse yra 231 L.F. narys ir jų įnašai sudaro 47,546,00 dol.

Bus parengti raštai ir išsiuntinėti tiems asmenims, kurie dar yra ne nariai, kviečiant ir juos tapti Lietuvių Fondo nariais.

Nors operetė "Sidabrinė Diena" ir nuostolį davė, bet vistiek L.F. vajeas komitetas yra užsiėmęs ateinančių rudenį surengti koncertą ir jo programai išpildyti pakviesti gerą solistę ar solistą.

Vajeas Komiteto posėdžiui pirmininkavo inž. Vytautas Kurkus, Jame dalyvavo: dr. Povilas Šepetys, Antanas Grinius, Kazys Sragauskas, Vincas Tamošiūnas, Vacys Urbonas, Alfonsas Nakas ir Vladas Selenis.

KAZIUKO MUGE

Kovo 11 d. Lietuvių Namuose skautų Baltijos ir skautų Gabilijos tūntai surengė tradicinę Kaziuko mugę, kuri sutraukė užtektinai daug svečių ir praėjo su pasisekimu. Skautų ir skautėjų stalai savo įvairiais išdirbiniais buvo turtingi, o įrengtoje valgyloje ir kavinėje, kurios buvo net kelios, buvo ir eilutės susidare ir turėjo gerokai palaukti kol ką nusipirkti gavo.

Turgingas dovanų stalas greit-

tai ištuštėjo ir daug kas į mugę atvykęs laimingas tapo.

Kaziuko Muge atidarė LB Detroito apylinkės pirmininkas Jonas Urbonas. Taip pat prieš atidant žodį tarė Baltijos tūnto tūntininkas L. Heningas ir Gabilijos tūnto tūntininkė Lida Rugienienė.

MILŽINŲ PAUNKSNEJE

Balandžio 7 d. 8 val. vakare Lietuvių Namuose Detroito Dramos Sambūris "Alka" mini savo dvidešimtmetį ir ta proga stato iš Balio Sruogos kūrybos istorinio veikalo "Milžinų Paunksnė" 4-rių paveikslų istorijos epizodus su gražiomis dekoracijomis ir tų laikų rūbais. Epizodai vaizduoja Lietuvos kunigaikščio Vytauto ir Lenkų karaliaus valdymo metus. Istorijos epizodai vyksta Krakuvoje, Vilniuje ir Trakuose 1427-30 met. Pastatymas ir režisūra -- Justo Pusedžio, dekoracijos -- Vytauto Ogilvio, apšvietimas Algirdo Plečkaičio. Pranešėjas -- Arūnas Udrys, Pastatyme dalyvauja: Elena Zubrickienė, Danutė Janienė, Rita Garliauskaitė, Karolis Balys, Henrikas Duda, Kazys Gricius, Vytautas Ogilvis ir Algirdas Pesys.

Po vaidinimų bus vaišės ir Vytauto Ogilvio tapybos kūrinių paroda. Automobilius saugos pasamdyta policija.

"Alka" kviečia visus Detroito ir apylinkių lietuvių atvykti ir pasidžiūrėti šį istorinį veikala.

DAINAVOS BALIUS

Dainavos stovyklos parengimų vadovo Jono Urbono pranešimu tradicinis jaunimo stovyklai paremti balius įvykęs kovo 3 d. praėjo dideliu pasisekimu ir į jį svečių atsilankė užtektinai daug. Meninę programą išpildė "Šilainės" jaunieji šokėjai -- vadovaujami Gailinos Gobienės.

Pranės Balandienės tortą laimėjo Ona Valadkienė, Erna ir Stasys Garliauskas savo įnašo Dainavai padidino \$100,00.

STATYBOS FONDAS

Praeitą savaitę, naujai statybos fondas įsijungė: Jonas Butkus su 100,00 dol. ir dr. Otonas ir Vanda Vaitai irgi papildydami pasizadėjimą įnešė 100,00. Savo pasizadėjimą iki 500,00 dol. pakėlė J. ir A. Čekauskai.

• Prof. dr. Vainutis Vaitkevičius, Wayne State University medicinos mokyklos profesorius, skaitys paskaitą balandžio mėn. 8 d., 12:15 val. Detroito Lietuvių Namuose, 3009 Tilman St. Paskaitos tema: "Ką visi žmonės turėtų apie vėžį žinoti."

Į paskaitą įėjimas veltui. Paskaitą organizuoja Kultūros Klubo Valdyba.

SECRETARIES

WANTED HUSBANDS

Who understand their wives and encourage them to return to business. We desperately need experienced secretaries, typists, business machine operators, clerks at a keypunch operator for

Temporary Assignments

Become a BETTINGER TEMPORARY. Be paid Friday the week you work. NEVER A FEE. WE'd love to assign you to our companies who need and appreciate you but we can't unless you register with us. Drop in at your earliest convenience. We welcome Misses & Mrs. Too. See Mrs. Thorne for friendly confidential interview.

THE BETTINGER CO.
42 S. 15th St. Suite 1210
LO 4-0700
Philadelphia, Pa.

(24-26)

SECRETARY

Due to our expansion and diversification, our corporation, an international leader in date systems technology has an excellent secretarial opportunity available in our Corporate Finance Department.

The successful candidate will have 4 or more years of secretarial experience and possess excellent skills. All prospective applicants must have some statistical experience; and a background in establishing and maintaining corporate financial files.

We are conveniently located in center city Philadelphia and offer an attractive salary, excellent benefits, and the opportunity to work in a challenging and stimulating environment.

Call Mr. KEVIN REGER at 491-8223 for an appointment or send your resume including salary history to:

THE AUERBACH CORPORATIONS
121 N. Broad Street
Philadelphia, Pa. 19107

An Equal Opportunity Employer

WANTED AT ONCE JOURNEYMEN

OR 1ST CLASS SKILLED MACHINIST-EXPERIENCED

Well established company a long resident of Cleveland. (Since 1911), needs some good engine and turret lathe men who:

- Like to work a 40-hr. week (not much overtime) to have more time at home
- Want to quit job hopping and be established with a company that has continuous work
- Like to do shop type work using skills in print reading, setting up machines, grinding tools, checking own work, machining different materials

We do not pay the high rates normally associated with short term high pressure work, wish we could) but we do offer:

- Long term peace of mind
- Historically, no lay offs
- Reasonable rates
- Good fringes for those who qualify
- A clean shop
- Pleasant working conditions

CALL US TODAY AND WE WILL TALK ABOUT IT

MERIAM INSTRUMENT
10920 MADISON AVE.
216-281-1100 Mr. HARTSEL
CLEVELAND, OHIO

(20-26)

WANTED JOURNEYMEN

OR 1ST CLASS SKILLED AUTOMATIC SCREW MACHINE OPERATORS

and SET UP MEN

Experienced necessary in comonomics. Must be able to set up work from blue prints & close tolerance.

Long term job. Excellent working conditions.

AIRCRAFT CERTIFIED
14233 E. 9 Mile
Warren, Mich.

(23-29)

AUTO SALES (EXPERIENCE PREFERRED)

Highest Commissions, Plus Bonuses
Allow Our New Car Salesmen to Earn Professional Incomes.

SEE RON LIS, New Car Mgr.

AL SWENSON FORD

3910-50 KENSINGTON AVE., PHILADELPHIA, PA.

PLASTIC MOLD MAKERS MACHINE HANDS

With experience on basing mill or radial drill

DUPLICATOR OPERATORS

Familiar with true trace 3D

Minimum 3 yrs. exper in Plastic Mold Making. To work nights, 58 hr. wk. all benefits, profit sharing retirement program, good steady employment.

CORVER ENGINEERING

9440 Grinnel

313-571-0110

Detroit, Mich. 48213

(15-24)

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

NAUJAS ŠIMTININKAS

Teisininkas Feliksas Mac-kus, gyv. Clevelande, nuo pat atvykimo į JAV pri-klauso ALT S-gai ir skaito bei remia Dirvą, o dabar papildė savo pirminį įnašą Vilties draugijoje įteikda-mas 90 dol., tuo pasidary-damas pilnu Vilties draugi-jos šimtininku.

Naująjį šimtininką svei-kiname ir dėkojame už pa-rama Dirvai.

TARĖSI PLG S-GOS SUAŽIAVIMO REIKALU

Ohio Lietuvių Gydytojų Draugijos pavasarinis susi-rinkimas įvyko kovo 24 d. dr. A. ir R. Čepulių namuo-se.

Gal susirinkimas ir ne-buvo gausus, bet už tai bu-vo darbingas.

Buvo tartasi PLG S-gos

suažiavimo Chicagoje rei-kalu ir nutarta kuo gausin-giau dalyvauti. Taip pat buvo diskutuojama dėl OLG D-jos premijos skirimo pro-cedūros.

Po diskusijų visi dalyviai vaišinosi p. Čepulienės ir kitų ponių pagamintomis vaišėmis.

• **ALT S-gos Clevelando skyriaus** narių susirinki-mas įvyks balandžio 15 d. Europa Travel Service pa-talpose. Bus renkama nau-ja valdyba ir atstovai į ALT S-gos seimą.

• **SLA 14 kuopos narių susirinkimas** įvyks balan-džio 2 d., 6:30 v. v. Povilo Šukio namuose, 1669 Crest Road, Cleveland 44121.

Susirinkime bus svarbus pranešimas apie numatomą šią vasarą suruošti visų Ohio valstijoje veikiančių SLA kuopų atstovų bendrą susirinkimą, kuriame daly-vautų SLA Pildomosios Ta-rybos Prezidentas Povilas Dargis ir sekretorius Algir-das Budreckis. Nariai pra-šomi į susirinkimą atvykti skirtu laiku, užsimokėti už-vilkintus apdraudų mokes-čius ir veiksmingai daly-

vauti kuopos reikalų apta-rime.

• **Globe Parcel Service, Inc.** Clevelando skyrius nuo š. m. balandžio mėn. 1 die-nos persikelia į Lithuanian Village patalpas — 877 E. 185 st., Cleveland, Ohio 44119, tel. 486-1836.

Vedėjas

• **Apdraudus reikalais** ge-riausius patarnavimus gau-site kreipdamiesi į Z. Obe-lenį tel. 531-2211.

• **Perkant ar parduodant namus**, prašome kreiptis pas Čipkus Realty, 31601 Vine St., Willowick, Ohio 44094. Tel. 943-0910.

WANTED 1ST CLASS SKILLED TURRET LATHE—2d Shift
Set-up and operate ram type turret lathe. Experienced, hourly rate plus 10 pct. night premium. Fringe plus profit sharing.
JERGENS, INC.
19320 REDWOOD AVE.
(Off Nottingham)
(216) 486-2100 Ext. 55
CLEVELAND, OHIO (21-27)

FOOD PLANT FOREMAN
We are a small food plant in Lowell, Mich. We are growing rapidly and need a man to take charge of 2nd shift. This will consist of production, sanitation, shipping, and various other duties. We are looking for a man with food plant background to grow with us. Full company benefits.
APPLY
HALMARK FOODS INC.
P. O. BOX 130
LOWELL, MICH. 49331
616-897-9288 (22-26)

WANTED JOURNEYMEN TOOL MAKERS
or EQUIVALENT. Must be able to work all shifts. Full time employment, excellent benefits & working conditions.
APPLY IN PERSON
CHAMPION SPARK PLUG CO.
20000 Corner Ave.
Detroit, Mich.
An Equal Opportunity Employer (22-24)

TYPISTS
Immediate openings in accounting department. Some positions involve typing letters and forms. Other jobs require typing ability to use different machines. Liberal benefits. Including 3 weeks vacation, cafeteria, and free parking.
RICHMAN BROS.
1600 E. 55 St.
Cleveland, Ohio
216-431-0200, Ext. 251 (22-24)

Skaitykit ir platinkit
DIRVĄ

WANTED AT ONCE JOURNEYMEN

TOOL & DIE MAKERS

FOR 2nd & 3rd SHIFT

Experience in large stamping and draw operation and be able to set up work from blue prints and close tolerance.

ALSO

JOURNEYMAN ELECTRICIAN
FOR 2nd SHIFT

Must have experience in ma-chinery repair.

APPLY OR CALL
ANDERSON BOLLING CO.
212 Prospect St.
Goshen, Indiana
219-533-3191 (18-24)

1ST CLASS SKILLED ALL AROUND MACHINE REPAIRMAN
Must have experience in hydraulics excellent pay, good working condi-tions and fringe benefits.
APPLY IN PERSON
MICHIGAN RIVET DIV.
21221 HOVER RD.
WARREN, MICH. (18-24)

WANTED 1ST CLASS SKILLED ALL AROUND MACHINE HANDS and WELDING & BRAZING HANDS
Steady work, overtime & fringe benefits.
WALCO ENTERPRISE INC.
13159 Stephens
WARREN, MICH.
313-754-5810 (18-24)

WANTED JOURNEYMAN ENGINE LATHE OPERATORS
Must be able to set up work from blue prints and close tolerance. Good fringe benefits and working conditions.
LELAND DETROIT MANUFACTURING CO.
5945 MARTIN
DETROIT, MICH.
313-896-7910 (22-28)

WANTED AT ONCE JOURNEYMEN or 1ST CLASS SKILLED AUTOMATIC SCREW MACHINE OPERATORS
SET UP MEN.
ON BROWN & SHARPE.
Steady work, and fringe benefits.
MEL-BA MFG. CORP.
6295 Leaf Nagle Rd.
North Ridgeville, Ohio
216-777-4936 (23-32)

• Gyvybės, sveikatos ir pensijų draudimo, o taip pat akcijų — investavimo (mutual funds) reikalais kreipkitės į V. Giedraitį, tel. 944-6835.

Mascoutah, Ill.

JAU SAULELĖ VĖL ATKOPDAMA BUDINA SVIETĄ...

Nežinau kodėl ir bū-tent, dabar užkliuvo man donelaitiška saulelė. Juk jau ir pats Donelaitis veik prieš porą šimtų me-tų miręs ir čia, Mas-coutah, niekada nėra bu-vęs. Greičiausia tada dar ir jokios Mascoutah ne-buvo, o buvo tik fiktyvus geografinis taškas, kurio apylinkėse kur nekur ant išlindusio iš žemės pa-viršiaus akmens tupėjo tikrasis čiabūvis - indė-nas ir ramiausiai sau pypkutę rūkė.

Mascoutah tarp lietu-vių, o ypač ALTS-gos narių tarpe išgarsėjo po to, kai čia atsikėlė ir iši-klūrė labai veiklus ALT S-gos narys Vet. gydy-tojas Povilas Švarcas. Jis čia išigijo erdvią ir puošnią rezidenciją, ku-rioe, jau kaip tradicija, pavasarėjant t.y. "atko-piant saulelei" įvyksta ALTS-gos St. Louis sky-riaus visuotinas narių su-sirinkimas.

Tai va ir šiais metais kaip tik pasijuto "saule-lės atkopimas", o tai at-sitiko kovo 3 d., visos sky-riaus moterys jau buvo pasiruošusios naujus tu-aletus ir iš slėptuvių bei seifų išėmusios deiman-tus, o vyrai organizavosi tvirtai ir vieningai gintis prieš revizijos sindika-tą. Povilas Švarcas taip pat neleido laiko veltui: jis dažnai nusileisdavo į rūšį, kad įsitikinus kas jau ragautina ir kas dar ne.

Susirinkimas buvo la-bai gyvas ir darbingas. Jis buvo įdomus dar ir tuo, kad prisistatė nau-jai išrinktoji skyriaus valdyba. Vladas Tervy-dis, pirmininkavęs bene tris kadencijas, atsista-tydino, o naujuoju pirmi-ninku buvo išrinktas inž. Jonas Gumbelevičius. Sekretoriumi liko Bro-nius Tiškus, o kasininku Aleksas Goberis.

Po sausu išanginių su-sirinkimo formalumų se-kė pati svarbioji dalis t.y. kaip geriau pasi-ruošti ALTS-gos seimui įvykstančiam Detroite.

Pirmininkaujantis inž. J. Gumbelevičius pa-klausė kas norėtų vykti savanoriškai. Pakeltų rankų atsirado tiek kiek buvo užsiregistravusių susirinkimo dalyvių. To-kio entuziazmo darnete-ko matyti. Daug ką išsi-aiškinus nutarta: ex of-ficio vyksta skyriaus pir-mininkas ir ne mažiau dviejų narių.

MACHINIST GOOD OPPORTUNITY FOR QUALIFIED MACHINISTS AND MACHINE OPERATORS. STEADY WORK FULL OR PART TIME CALL

SCHAEVITZ ENGINEERING
Rt. 130 and Union Ave.
Pennsauken, N. J.
1-609-662-8000 or 215-629-1950 (18-24)

OPERATORS BRIDGEPORT JIG BORE SHAPERS SURFACE GRINDERS
Must have job shop experience
ALSO
TOOL ROOM TRAINEES PEAK IND., INC.
5320 Oakman Blvd.
Dearborn, Mich. (20-26)

Toliau buvo svařsty-ta kokio dydžio turėtų bū-ti mūsų skyriaus pinigini-s įnašas seimo išlai-doms padengti. Buvo la-bai duosnių karštuolių, bet prabilus prityru-siems šeiminkams iši-tikinta, kad mes, St. Louis skyrius, nors ir esame ne mažas, bet jo-kiu būdu ir nedidelis ir todėl negalime užgauti didelių - gausingų sky-rių galybės. Labai nepa-togu, esą, kai mažo sky-riaus čekis riebesnis už didelio skyriaus. Nutar-ta gerai apsidairius čė-kiui suteikti galios vie-toje.

Čia, reikia manyti, ir-gi ta "atkopdama saule-lė" perdaug energijos pažėrė ir mes žemės va-balai nebesutlumpė sa-vajame klate. Tik vie-nintelis pasaulyje sutvė-rimas, tai gaidys, laiko save už visus galinges-niu ir jo įsitikinimu ry-tais saulė pateko vien dėl to, kad nori jo balso pa-siklausyti.

Oficialus susirinki-mas baigėsi p-lei Švar-caitei pianinu paskambi-nus pora pseudoklasinių kūrinėlių.

Antroji to vakaro dalis buvo ne mažiau įdomi kaip pirmoji. Tik čia jau nebebuvo nei pirmininko ir sekretoriaus, o buvo pilna ir neapréžta dikta-tūra ponios Aldonos Švar-cienės asmenyje. Ji pasi-rodė tokia sumani ir pa-žangi, kad mano įsitikini-mu nugalėjo ir patį Na-poleoną. Mat Napoleonas teigė, kad įžmogaus širdį galima patekti tik per jo pilvą, o ponia Švarcie-nė užkariavo visų širdis sumaniai kutendama vi-sų svečių gomurius. Ji įrodė, kad tas maišas pilvas yra tik gomurio vergas ir daugiau nie-ko.

Esu girdėjęs pasako-jant senus žmones, kad visoki vaiduokliai, kar-tais ir žmonėmis pasi-vertę, tuoj po vidurnak-čio pranyksta. Taip man atrodė ir čia, nes daly-vių skaičius pradėjo ma-žėti. Bet jie gi nebuvo vaiduokliai, aiškiai ma-čiau, kad mokėjo nario mokestį ir plojo p-lei Švarcaitei paskambinus. Vaiduokliai pagal tuos pa-sakojimus niekam niekad neduoda ir nieko neima tik gąsdiną. Bet visvien man neaišku, kodėl jie tuoj po vidurnakčio išsku-bėjo, kada čia dar taip buvo gera.

Patogiai su Broniu Tiš-ku įsikraustėme į p. Tiš-kuvienės vairuojamą au-tomobilį. Priešausrio naktis buvo labai tamsi ir dengė tirštas rūkas (o gal tik taip atrodė?)

Savo namus radau to-je pačioje vietoje. Visa problema buvo susisnekė-ti su raktu, kad jis būtų paklusnus. O kaip norė-josi, kad pakoptų nors pa-prasta -- ne donelaitiška saulelė ir nors viena aku-te pažiūrėtų į mano bė-dą. Kažkur jau pragydo gaidys. Pro atsivėrusias duris pažiūrėjo žmona abiem akutėmis. Ji buvo tokia, gera, kad net kojų nusiplauti nenuvarė. Aš turbūt po laimingą žvaigž-de gimiau.... R.G.

BRONIUI GRINCIUI

staiga mirus, žmonai URSULEI, sūnums AL-GIUI, RIMUI ir giminėms reiškiamo gilią užuo-jautą ir kartu liūdime

Albina ir Vladas Petukauskai

A + A

BRONIUI GRINCIUI

mirus, žmoną URSULĘ, sūnus ALGĮ, RIMĄ ir giminės nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime

Keturkų šeima

SLA 136 kuopos nariui

A. A.

BRONIUI GRINCIUI

mirus, žmonai URSULEI, sūnums RIMUI, AL-GIUI ir giminėms gilią užuojautą reiškiamo

SLA 136 Kuopos Valdyba

Brangiam vyrui ir tėvui

A. A.

BRONIUI GRINCIUI

mirus, jo žmonai URSULEI, sūnams ALGIUI ir RIMUI, ir visiems jų giminėms bei pažįstamiems reiškiamo giliausią mūsų užuojautą ir kartu liū-dime

Jonas ir Irena Kapčiai

A. A.

ANTANINAI KUBERTAVIČIENEI

Lietuvoje mirus, dukrai DALIAI MAURUKIE-NEI ir jos šeimai gilią užuojautą reiškiamo

E. Milerienė
F. Dubrauskienė

Lietuvos Dramos teatro aktorei

ANTANINAI

VAINIŪNAITEI-KUBERTAVIČIENEI

Lietuvoje mirus, dukrai DALIAI, žentui dr. JO-NUI MAURUKUI ir anūkams DAINAI, RIMUI ir AIDAI nuoširdžiausią užuojautą reiškia

Dalia ir Jaunius Gilvydžiai

SUPERIOR SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION

MOKA AUKSTAS PALŪKANAS UŽ PADETUS INDELIUS.

Už paprastus indėlius moka 5%

Visiems indėliams valdžios apdrauda pakelta iki \$20,000.00.

Teiraukitės bet kuriame SUPERIOR SAVINGS skyriuje dėl taupymo sąlygų ir Jums bus paaiš-kinta, kokį taupymo būdą pasirinkti, kad gavus didžiausias palūkanas.

SUPERIOR SAVINGS skyriai:

798 EAST 185th STREET
Telephone 481-8552

6712 SUPERIOR AVENUE
Telephone 431-2497

13515 EUCLID AVENUE
At Superior — (Near Rapid)
Telephone 681-8100

DELLA E. JAKUBS & SON LAIDOJIMO ĮSTAIGA

936 East 185th St. Cleveland, Ohio
Tel. 531-7770

LAIDOTUVIŲ KOPLYČIA YRA ELEGANTIŠKAI ĮRENGTA, GERAI VĖŠINAMA IR YRA DIDELĖ AIKŠTĖ PASISTATYTI AUTOMOBILIAMS.

Della E. Jakubs ir sūnus William yra licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai. Nelaimės valan-doje suteikia rimtą ir simpatinę patarnavimą.

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

• JAV LB VII Tarybos ir IV PLB Seimo rinkimų kandidatų sąrašai turi būti įteikti ar išsiųsti paštu apygardų rinkimų komisijoms ne vėliau kaip kovo 31 d.

Kandidatų į tarybą sąrašą apygardos rinkimų komisijai gali pasiūlyti ne mažiau kaip 10 tos apygardos rinkimų. Siūlytojų pasirašytame kandidatų sąrašė įrašomas kiekvieno kandi-

dato vardas, pavardė, amžius ar gimimo data, užsiėmimas ir kurios apylinkės rinkimu sąrašė įregistruotas; taip pat nurodomi siūlytojų vardai, pavardės, adresai, kurios apylinkės sąrašė įregistruoti ir kuris iš jų yra sąrašo įgaliotinis. Tokiu pat būdu siūlomi ir kandidatai į PLB seimą. Prie sąrašo turi būti pridėti kandidatų raštiški sutikimai kandidatuoti. Vienu sąrašu galima siūlyti tik ribotą kandidatų skaičių, kuri galima sužinoti bet kurioje rinkimų komisijoje.

NAUJAS "NAUJOSIOS VILTIES" NUMERIS

Vilties spaustuvė pradėjo dirbti prie sekančio žurnalo numerio, kuris išeis gegužės mėn. pabaigoj, prieš ALT S-gos seimą. Bus daug aktualių straipsnių apie praeitį ir dabartį, parašytų senų ir naujų bendradarbių. Naujus įspūdingus viršelius suprojektavo dail. A. Tamošaitis.

Šiuo 5 nr-ių žurnalas pradės trečiuosius metus (išeina du numeriai per metus po 120 psl.). Skaitytojai prašomi be atskiro paraginimo siųsti savo prenumeratą \$5 metams) adm. B. Kasakačiui, 7150 South Spaulding Ave., Chicago, Ill. 60629.

Sav. kūrėjas plk. R. Liornas ir Rochesterio miesto meras Stephen May. Nuotrauka daroma priėmimo ps merą metu -- š.m. vasario 16 d.

Lietuvos Dramos teatro aktorei

ANTANINAI

VAINIŪNAITEI-KUBERTAVIČIENEI

mirus, dukrai DALIAI, žentui dr. JONUI MAURUKUI ir jų šeimai nuoširdžią užuojautą reiškia

Valė ir Stasys
Jokubauskai
Birutė ir Gediminas
Biskiai

Brangiai mamytei

ANTANINAI KUBERTAVIČIENEI

Lietuvoje mirus, dukrai DALIAI MAURUKIENEI ir jos šeimai reiškiamo nuoširdžiausią užuojautą

Romas ir Dana
Sakalai
Richmond, Virginia

Mylimai mamytei

A. A.

EMILIJAI VALIUŠAITIENEI

ok. Lietuvoje mirus, sūnų JUOŽĄ su šeima čia ir ten gyvenančius brolius ir seseris giliai užjaučiame

Ona ir Kazys Bačauskai

• Anicetas Simutis, Lietuvos generalinis konsulas New Yorke, su poniu dalyvavo Vakarų Vokietijos konsulo G. Fischer išleistuvėse, kuris paskirtas Vakarų Vokietijos ambasadorium į Kongo valstybę Afrikoje.

• Dail. Antano Rūkštelės kūrinių paroda gražiai pavyko St. Peterburge, Fla., sutraukusi daug žmonių ir davusi galimybę daugeliui lietuvių savo namus papuošti nupirktais paveikslais.

OMAHA

VASARIO ŠEŠIOLIKTOJI

LB Omahos apylinkės valdybos iniciatyva vasario 18 d. buvo suruošta iškilminga Lietuvos nepriklausomybės atstatymo šventė. Tą dieną, 10 val. liet. bažnyčioje, kun. dekan. J. Tautkus atnašavo šv. mišias už žuvusius dėl Lietuvos laisvės, Choras "Rambynas" giedojo dienos nuotakai parinktas giesmes, kas pamaldoms suteikė daugiau iškilmingumo. Pamaldoms pasibaigus buvo sugiedota Lietuvos himnas.

3 val. p.p. parapijos salėje prasidėjo antroji minėjimo dalis. Minėjimą atidarė bendruomenės pirmininkė Kristina Kartanienė, kuri sugiedojo ir Amerikos himną. Liet. neprikl. atkūrimo aktą perskaitė J. Navakas. Paskaitą skaitė Ben. Sulskis daugiausia norėdamas atkreipti jaunimo dėmesį, palietę svarbesnius lietuvių tautos įvykius. Sekantis kalbėjo John Rītums (latvis) Omahos miesto tarybos narys, kuris daugiausia lietuvių etnines grupes ir jų įnašą į Amerikos kultūrinį, mokslinį ir socialinį gyvenimą. Taip pat priminė neįvykdytus JAV pažadus pavergtoms tautoms.

Po paskaitų sveikinimo žodį tarė latvių atstovas Astrums. Meninę programą atliko taut. šokių grupė "Aušra" vadovaujant G. Raškevičienei ir L. Antanėlienei ir choras "Rambynas" vadov. muz. Br. Jonušui. Moterų chorui dainuojant "vasaros naktį" solo partiją atliko Kristina Kartanienė. Deklamavo J. Rukus. Pabaigai choras, nuotaikingai sudainavo muz. Br. Jonušo maršą, kuris buvo sukurtas tautin. šokių šventei. Akompanavo T. Prišmantaitė ir Mrs. May. Minėjimas baigtas tautos himnu. Tos dienos vakarą ir sekančios dienos rytą, minėjimas buvo parodytas per dvi TV stotis.

Šventės proga aukų surinkta 418 dol. Po 20 dol. aukoję: J. Skaudys ir Vyt. Mackevičius, po 15 -- L. Gaudusas ir Br. Jonušas, po 10 dol. -- J. Budrys, V. Bulkaitis, J. Bukšnys, F. Pabilionis, S. Petrušis, V. Narkienė, Ant. Pocevičius, Alg. Pocevičius, A. Mikėnaitė, J. Naikelis, J. Sakalas, B. Sulskis. Daugelis aukoję po 5 dol. ir mažiau.

Minėjimui pasibaigus susirinkusieji buvo vaišinami kepniais ir kava. Pastebėtina, kad ši LB Valdyba gana darniai ir susiklausančiai dirbo. Už tai, visi per metus darytieji parengimai buvo sėkmingi ir gausūs.

Valdyba savo kadenciją užbaigė Vasario 16-tosios minėjimo surengimu. Valdyboje dirbo Kristina ir Juozas Kartanai, Alg. Pocevičius, J. Navakas ir J. Jonyka. (JP)

Pasiuntinio K. Škirpos veiklas
SUKILIMAS
LIETUVOS SUVERENUMUI
ATSTATYTI

Jau atiduotas spausdinimui ir bus parduodamas po 15 dolerių, o užel-pronomeravus jį iš ankato -- po 12 dolerių už knygą.

Užsakymus siųsti autoriaus adresu:

2043 36th St., SE
Washington, D. C., 20020

(atkarpimui)

Data

Jungdamas 12 dol. čekį (arba Money Order) prašau teiktis prisijungti man "Sukilimo" knygą kai ji tik bus atspausdinta.

Pavardė

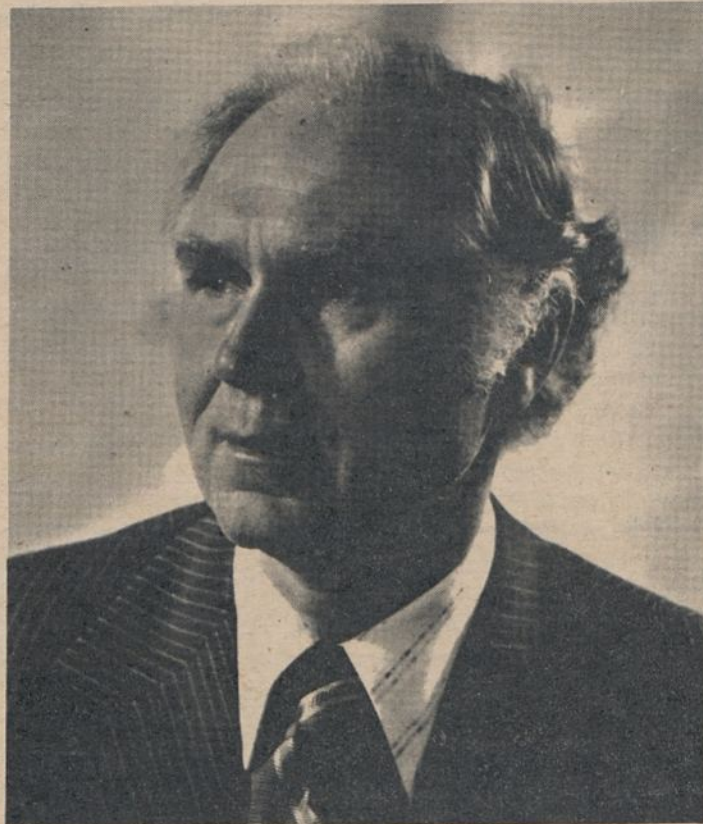
Gatvė

Gyvenvietė

Parašas

7 DIENOS ČIKAGOJE

VLADAS BŪTĖNAS

Dirvos novelių konkursų mecenatas SIMAS KAŠELIONIS. V. Noreikos nuotrauka

• VIENĄ RAMŲ šokiadienio priešpiečių pas mane užsuko "Dirvos" novelių konkursų mecenatas ir artimas bičiulis Simas Kašelionis. Išsikalbėjus paaiškėjo, kad šiemet sueina dešimt metų, kaip "Dirva" skelbia novelių konkursus ir premijuoja jūrų komisijos atrinktus geriausius kūrinius. Per visą dešimtmetį premijų mecenatas yra tas pats Simas Kašelionis. Jis pasiryžęs iš savo kišenės premijas skirti tol, kol bus pajėgus dirbti. Kiek iki šiol pinigų jis jau paaukojo "Dirvos" skelbiamiems novelių konkursams, mudu pilnai nesuskaiciavome. Pradžioje jis skyrė po 250 dol., vėliau sumą padidino iki 300 dol. Berods, 1969 m. buvo paskirtos dvi premijos -- 300 ir 150 dol. ir joms abiems pinigų davė taip pat Simas Kašelionis. Po to jis pagėidavo, kad sekančių metų konkurse į noveles būtų įvestos Lietuvos rezistencijos temos. Tais metais premiją padidino iki 500 dol. ir ją laimėjo Jurgis Gliudada. Nuo to laiko kiekvienais metais jis jau skiria premijas po 500 dol., ir džiaugiasi, kad po "Dirvos" paskelbto konkurso novelei Lietuvos rezistencijos tema parašyti, pavyzdžiui, pasekė Lietuvos Atgimimo Sąjūdį ir paskyrė tris premijas geriausiems romanams apie Lietuvos partizanus. Vienas iš tų romanų -- Aloyzo Barono "Vėjas lekia lyguma" -- neseniai susilaukė jau antros laidos.

• SIMO KAŠELIONIO praeitis tikrai įdomi. Su didele pagarbą jis prisimena savo dėdę dūnų S. Janavičių, kun. Vl. Mironą ir kitus. Jų dėka dar pačioje jaunystėje pateko į Kauną ir, nugalėjęs sunkią ligą, gavo darbą "Pažangoje", kur vienu metu buvo net honorarų skyriaus viršininkas. Būnant tose pareigose, atsirado artimos pažintys su visa eile to meto gyvybių plunksnos žmonių. Pasak S. Kašelionį, honorarų skyriaus viršininką gerbė ir su juo draugauti norėjo redaktoriai, reporteriai ir visi tie, kuriems buvo mokamas honoraras. Kas be komusų dūnų, plačiai bendraudamas su plunksnos žmonėmis, pats daug skaitė. Iš lietuvių rašytojų jam didžiausi buvo Maifronis ir J. Biliūnas, o iš svetimųjų -- Senkevičius, kurio romanų ištraukas jis net ir dabar mintinai cituoja. Kai Lietuvą užgrobė bolševikai ir netrukus gimė Lietuvos pogrindis, S. Kašelionis į pogrindžio veiklą aktyviai įsijungė. Jis ir dabar negali užmiršti buvusios jo pirmosios mokytojos pradžios mokykloje Vladislavos Arminaitės pasakytų žodžių pirmosios bolševikų okupacijos metais: "Jūs galite mane sukapti ar kitaip sunaikinti, bet aš savo mokininių nemokysiu netiesos!"

• VOKIEČIŲ okupacijos metais S. Kašelionis dirbo Alytuje

Simas Kašelionis (dešinėje) su rašytoju Aloyzu Baronu Čikagoje. V. Noreikos nuotrauka

apskrities viršininko įstaigoje. Kadangi tos okupacijos metu lietuvių tautos pogrindis buvo labai gyvas bei stiprus, S. Kašelionis beveik viešai jame dalyvavo, ypač plačiai platindamas pogrindžio spaudą. Dažniausia tema nurykdavo į Kauną pas redaktorių Br. Daunorą ir iš jo parsiveždavo pūdus pogrindžio laikraščius. Kai pats negalėdavo nuvykti, juos paštu atsiųsdavo Br. Daunoras ar kiti. Alytuje jam plačiai teko bendradarbiauti su vėlesniu Lietuvos rezistencijos didvyriu leit. Adolfu Ramanausku, kurį 1951 m. susirinkę Lietuvos partizanų vadai išrinko vyriausiu Lietuvos Ginkluotųjų pajėgų viršininku ir kurs rezistencijos viršininku išsilaukė iki sukilimo Vengrijoje 1956 m. Tik tada enkavedistai leit. A. Ramanauską pagavo, suėmė ir nuteisė mirties bausme. Bet S. Kašelionio drąsi veikla Lietuvos rezistencijoje jam atnešė ir nelaimę: 1943 m. gegužės 12 d. Alytuje jis buvo suimtas ir jo bute padaryta smulki krata. Perėjo Alytaus, Marijampolės ir Kauno kalėjimus, vėliau buvo perkeltas į Pravieniškės, iš Pravieniškių apie 800 kalinių išvežė į baisųjį Flossenberga, kur jų daugumas žuvo. Tuo tarpu S. Kašelioniu likimas buvo palankesnis: jis pateko į tą kalinių grupę, kuri buvo išvežta priverčiamais darbams į Vokietiją. Frontui artėjant prie Berlyno, jis pabėgo iš kalinių grupės ir atsidūrė Berlyne. Čia susirado bsimąjį Sibiro kankinį Antaną Valiukėną ir Valiukėnas jam parūpino gerus dokumentus, su kuriais lengvai galėjo pasiekti Vakarų. Prieš kurį laiką už kalėjimuose bei koncentracijos stovyklose išbučius dienas S. Kašelionis iš Ženevos gavo 900 dol. čekį. Manau, kad tie pinigai taip pat nuėjo "Dirvos" novelių konkursų laimėtojams, o visas

kitas nedideles savo santaupas S. Kašelionis artimiausiu laiku žada užrašyti būsimai nepriklausomai Lietuvai jungtinės Europos tautų rėmuose. Kad tokia diena ateis, S. Kašelionis pilnai tiki. Tik jos laukimas gali ilgiau užtrukti. Todėl jo testamento liudininkais bus pakviesti jaunuoliai iš neolituanų, ateitininkų ir skautų tarpo. "Aš neturiu kun. J. Prunskio tikslančių, todėl nepajėgiu premijoms skirti tokias sumas, kaip daro tas mano gerbiamas kunigas. Bet kas liks, liks laisvai ateities Lietuvai..."

• KAI PAKLAUSIAU, kodėl jis kamet skiria premijoms pinigų ir taip tvirtai jau per išsisą dešimtmetį laikosi savo pažado, Simo akys staiga nukrypo į horizontą, jis prisiminė mėlynąją Dzikiją sugiliais ežerais ir gražiais miškais bei smėlynais, jis prisiminė dešimtis ar net daugiau savo geriausių draugų, kurie pokario metais žuvo partizanų vestoje kovoje už Lietuvos laisvę; jo lūpose pagarbiai nuskaubėjo mokyt. V. Arminaitės, Sibiro kankinio Antano Valiukėno, Lietuvos rezistencijos didvyrio leit. mokyt. Adolfo Ramanausko bei kitų pavardes ir Simas tarė: "Negi jų visų atminčiai aš savo lėšomis kur statysiu almeninį ar granito paminklą. Todėl pasiryžau statyti kitokią paminklą -- kiekvienais metais, kol tik galėsiu dirbti, skirti premijas "Dirvos" skelbiamiems novelių konkursams ir tuo pagerbti atminimą tų draugų, kurie už būsimą laisvą Lietuvą atidavė aukščiausią kainą..." S. Kašelionis, nors ir pats būdamas tautinės srovės žmogus, premijas nukreipė Dirvai" ypač paskatintas a.a. rašytojo Albino Valentino. Esą anais laikais (apie 1962 m.) vienas iš okupu Lietuvos atvykęs rašytojas pasakęs, jog jie nieko negali pasipriešinti prieš okupacinę valdžią ar partiją, nes rusams sunaikinti kokią šimtą lietuvių yra tik vienas niekas. Bet, anot S. Kašelionio, rusai vis dėlto nedrįsta sunaikinti Solženicino ir jis tebėra gyvasis tautos balsas sunkioje okupacijos naktį. Ir jei gyvoji lietuvių tauta šlapus ar anapus Atlanto pajėgs išaukinti tokios drąsos žmonių, kaip Solženicinas, S. Kašelionis pilnai tiki, kad būsimoje Europos jungtinių tautų konferencijoje laisvoji lietuvių tauta tikrai turės kas ją atstovauja: ją turės atstovauti, šalia kitų, ir drąsus bei gabus rašytojas. Tad jis trokšta, kad jo kuklios premijos būtų taip pat šiek tiek įnašas jo įsivaizduojamai ateities vizijai.

Dr. L. Kriaušelis kovo 10 d. Čikagoje davė IV Taut. šokių šventės apyskaitą.

V. Noreikos nuotrauka

JAV LB cv pirm. V. Volertas priėmęs stambų IV Taut. šokių šventės pelno čekį -- virš 22,000 dolerių.

V. Noreikos nuotrauka